

STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND IMIGRAȚIA PENTRU PERIOADA 2019 - 2022

CAPITOLUL I. INTRODUCERE

Dinamica migrației într-o lume din ce în ce mai interconectată este un fenomen care va dura, impunând necesitatea stabilirii unui set de măsuri de bază, precum și o politică comună coerentă și unitară în materie de migrație, azil și integrare socială.

Politicile stabilite trebuie să asigure transpunerea documentelor programatice elaborate la nivel european pentru a găsi soluții la problema migrației, precum și pentru a îndeplini obligațiile internaționale asumate, în conformitate cu principiile solidarității și responsabilității comune.

Având în vedere perioada de implementare a Strategiei naționale privind imigrația, respectiv 2015 - 2018, se impune stabilirea principiilor generale și liniilor directe pentru stabilirea politicii statului român în ceea ce privește admisia, șederea, părăsirea teritoriului de către străini, imigrația forței de muncă, acordarea formelor de protecție, precum și combaterea imigrației ilegale. Necesitatea elaborării unei noi strategii naționale privind imigrația este determinată pe de o parte de evoluția fenomenului imigraționist, iar, pe de altă parte, de obligativitatea implementării politicilor din domeniu, elaborate la nivel european.

În vederea elaborării proiectului, Secretariatul tehnic, în conformitate cu prevederile art. 4 alin. 2 lit. d din H.G. nr. 572/2008 privind constituirea Grupului de coordonare a implementării Strategiei naționale privind imigrația, cu modificările și completările ulterioare, a solicitat propuneri reprezentanților instituțiilor din cadrul Grupului, întocmind un draft al documentului care a fost transmis în consultare membrului permanent/supleant desemnat în cadrul Grupului de coordonare a implementării Strategiei naționale privind imigrația.

Instituțiile componente ale Grupului de coordonare sunt prevăzute în cuprinsul art. 3 alin. 1 lit. A și B din Hotărârea Guvernului nr. 572/2008 privind constituirea Grupului de coordonare a implementării Strategiei naționale privind imigrația.

Noua strategie va viza perioada 2019 - 2022 și va trasa liniile directe pentru o mai bună gestionare a fenomenului imigraționist.

Acest lucru va fi posibil prin stabilirea unor obiective comune de către structurile cu competențe în domeniu, prevăzute în cuprinsul Hotărârii Guvernului nr. 572/2008 privind constituirea Grupului de coordonare a implementării Strategiei naționale privind imigrația, cu modificările și completările ulterioare, denumit în continuare Grup de coordonare. În procesul de implementarea a prezentului document strategic, aceste instituții și autorități publice vor propune acțiuni concrete de implementare a obiectivelor stabilite, vor asigura participarea membrului permanent și supleant sau, după caz, a altor reprezentanți în cadrul reuniunilor și vor iniția, după caz, conform atribuțiilor, modificări ale cadrului normativ actual, ori de câte ori situația operativă o va impune sau pe baza comunicărilor elaborate la nivel unional în domeniu.

CAPITOLUL II. INFORMAȚII GENERALE RELEVANTE

Migrația constituie în continuare o problemă pentru autoritățile române, aspect relevat atât de statisticile înregistrate la nivel european, cât și de cele stabilite la nivel național.

Deși în anul 2018, la nivelul țării noastre nu a fost înregistrată o presiune migraționistă, având în vedere impredictibilitatea acestui fenomen, este esențială luarea măsurilor necesare în vederea gestionării oportune a acestuia.

Relevant în vederea luării unor măsuri preventive în acest domeniu este anul 2017, moment în care țara noastră a fost expusă unei presiunii foarte mari atât în ceea ce privește migrația, cât și pe linie de azil. Astfel, în ceea ce privește componenta de migrație legală, în anul 2017, au fost înregistrate 16.103 solicitări de viză depuse de străini la misiunile diplomatice din străinătate și transmise spre avizare Ministerului Afacerilor Externe, constatând-se o creștere de 9% (față de 14.864 de cereri înregistrate în anul 2016).

De asemenea, în ceea ce privește integrarea pe piața forței de muncă a străinilor cu ședere legală, ca o componentă importantă a procesului de integrare, cu impact economic semnificativ, în anul 2017, a fost înregistrată o situație atipică, în sensul că numărul cererilor de eliberare a avizelor de angajare în muncă pentru lucrători permanenți și detașați a depășit numărul de avize aprobat prin contingent pentru anul 2017. Această situație a mai fost întâlnită doar în anul 2008, când contingentul de avize de angajare a fost epuizat, fiind necesară suplimentarea acestuia cu 5000 de avize. Acest fapt a determinat efectuarea demersurilor necesare în vederea suplimentării contingentului de avize de angajare în muncă pentru lucrătorii permanenți și detașați. Această situație s-a datorat, în principal, lipsei acute de forță de muncă pe piața de muncă autohtonă, pe fondul creșterii economice înregistrate de România în anul 2017 și al relansării proiectelor de investiții, atât în infrastructură, cât și pe piața imobiliară.

În ceea ce privește componenta de migrație ilegală, în anul 2017, au fost depistați cu ședere ilegală 3580 de străini, trend-ul fiind crescător față de ultimii ani (2013 - 2.680; 2014 - 2.497; 2015 - 2159, 2016 - 2.627). Comparativ cu anul 2016, acest indicator a înregistrat o creștere cu 36,27%. Acești indicatori au fost influențați, pe de o parte, de situația operativă înregistrată pe zona de vest a țării, pe frontiera comună cu Serbia, iar, pe de altă parte, ca urmare a redeschiderii rutei de imigrație ilegală pe Marea Neagră. În acest context, a fost înregistrată o creștere cu 18% și în ceea ce privește numărul străinilor luați în custodie publică, fiind înregistrate 690 de cazuri, față de 582 în anul 2016.

Pe linie de azil, în anul 2017, au fost înregistrate 4820 cereri, față de 1885 depuse în anul 2016, fiind stabilită o creștere cu 161%. În ceea ce privește modul de reprezentare pe țări de origine a solicitanților de azil, s-a constatat faptul că ponderea a fost deținută de cetățenii proveniți din: Irak - 2742, Siria - 945, Afganistan - 257, Pakistan - 247 și Iran - 207.

Pe linia implementării Regulamentului Dublin, în contextul presiunii migraționiste ridicate la nivelul Uniunii Europene, România a transmis altor state, în anul 2017, un număr de 1272 de cereri, fiind înregistrat un record absolut, acesta fiind mai mare decât numărul total al cererilor transmise în perioada 2007 - 2016.

Integrarea socială reprezintă procesul de participare activă a străinilor la viața economică, socială și culturală a societății românești. Politica privind integrarea socială a străinilor are ca obiectiv oferirea posibilității străinilor care au reședința sau domiciliul pe teritoriul României de a acumula un bagaj minim de cunoștințe și deprinderi, în principal

prin cursuri de limba română, programe de orientare culturală și de consiliere care să le permită să acceseze celelalte servicii și politici sociale în condiții asemănătoare cu cetățenii români. Astfel, integrarea este un proces dinamic, în dublu sens, presupunând pe de o parte, disponibilitatea societății gazdă de a integra, iar pe de altă parte dorința imigrantului de a se integra. Autoritățile publice centrale și locale au rolul de a facilita acest proces.

Măsurile prevăzute de lege pentru realizarea integrării se referă la facilitarea accesului la o serie de drepturi economice și sociale, cum ar fi dreptul la muncă, la educație, dreptul la o locuință, dreptul la asistență medicală și asistență socială și la programele de integrare. Fiecare actor instituțional din cadrul Grupului de coordonare a implementării Strategiei naționale privind imigrația a efectuat demersurile necesare în vederea îndeplinirii atribuțiilor stabilite în acest sens. Astfel, în anul 2017, au beneficiat de programele de integrare 1553 de străini cu o formă de protecție.

Având în vedere statisticile înregistrate, precum și caracterul imprevizibil al fenomenului imigrației și azilului, raportat la prognozele europene în domeniu, stabilirea unei politici coerente și a unor direcții de acțiune constituie o prioritate.

CAPITOLUL III. PRIORITĂȚI, POLITICI ȘI CADRUL JURIDIC EXISTENTE

III.1. PRIORITĂȚI ȘI POLITICI LA NIVEL EUROPEAN

Politica în materie de migrație trebuie gestionată în mod eficace, prin măsuri adoptate în dinamică, în funcție de evoluția fenomenului imigraționist.

Evenimentele care au avut loc în ultima perioadă pe linie de migrație (ex. criza din Mediterană) au revelat multe dintre limitările structurale ale politicii Uniunii Europene în acest domeniu și ale instrumentelor aflate la dispoziția sa. Astfel, în concordanță cu evaluările efectuate în diverse domenii, au fost stabilite politicile de urmat la nivelul statelor membre, cum ar fi Agenda Europeană privind Migrația.

Aceasta urmărește transpunerea tuturor orientărilor politice existente într-o serie de inițiative reciproce, coerente și consolidate, întemeiate pe patru piloni, în vederea unei mai bune gestionări a migrației în toate aspectele sale, astfel:

- reducerea factorilor care stimulează migrația ilegală, în special prin detașarea unor ofițeri de legătură europeni în Delegațiile UE din țările terțe vizate; modificarea temeiului juridic al Frontex¹ pentru consolidarea rolului pe care îl îndeplinește în cazul returnării; un nou plan de acțiune cu măsuri prin care traficul de persoane să intre în categoria activităților infracționale cu grad ridicat de risc și cu randament scăzut și, totodată, care să abordeze cauzele profunde, prin cooperarea pentru dezvoltare și asistență umanitară;

- gestionarea frontierelor - salvarea vieților și securizarea frontierelor externe, în special prin consolidarea rolului și capacității Frontex; contribuția la consolidarea capacității țărilor terțe de a-și gestiona frontierele; punerea în comun, acolo unde este necesar, a anumitor funcții ale pazei de coastă la nivelul Uniunii Europene;

¹ Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă

- misiunea Europei de a oferi protecție: o politică europeană comună puternică în materie de azil: asigurarea punerii în aplicare deplină și coerentă a sistemului european comun de azil, în special prin promovarea identificării și amprentării sistematice, prin eforturile menite să diminueze abuzurile și prin consolidarea dispozițiilor privind țara de origine sigură prevăzute de Directiva privind procedura de azil, reprezintă o prioritate; evaluarea și, eventual, revizuirea Regulamentului Dublin;

- o nouă politică privind migrația legală: accentul va fi pus pe menținerea unei Europe în declin demografic drept o destinație atractivă pentru migranți, în special prin modernizarea și reexaminarea sistemului privind cartea albastră europeană, prin reprioritizarea politicilor noastre privind integrarea și prin maximizarea beneficiilor politicii privind migrația atât pentru persoane, cât și pentru țările de origine, inclusiv prin facilitarea unor transferuri de fonduri cu mai puține costuri, mai rapide și mai sigure.

Acest document programatic stabilește instrumentele necesare pentru evaluarea politicilor naționale implementate în statele membre, permițând îmbunătățirea acestora pe linie de migrație, azil și integrare socială.

III.1.1. PRIORITĂȚI ȘI POLITICI ÎN DOMENIUL MIGRAȚIEI

Poziția stabilită la nivel european este de combatere a migrației ilegale, a formelor de exploatare a migranților, a traficului de persoane, precum și de securizare a frontierelor externe ale Europei. Acest fapt impune o politică comună în materie de azil, asigurarea concordanței cu cea stabilită la nivel european pe linie de migrație legală și a coerenței dintre diversele sectoare de politică, cum ar fi colaborarea instituțională, comerț, ocuparea forței de muncă, afacerile externe și interne.

Astfel, pe linie de migrație legală, un cadru clar și bine pus în aplicare privind căile legale de intrare în UE, printr-un sistem de vize eficient, va contribui la reducerea factorilor care stimulează intrarea și șederea ilegală, contribuind la creșterea securității frontierelor europene, precum și a siguranței fluxurilor de migranți.

Obiectivele în materie de admisie vor urmări adaptarea politicilor la modificările aduse Codului de vize. Aceste modificări vor facilita obținerea unei vize pentru călătorii legitimi care doresc să vină în Europa, înlesnind dezvoltarea turismului, a comerțului și a afacerilor și, totodată, consolidând securitatea și atenuând riscurile legate de migrația ilegală.

Urmare a măsurilor implementate, procedurile legate de obținerea unei vize vor deveni mai simple și mai rapide pentru călătorii legitimi, în timp ce standardele de securitate vor fi consolidate pentru a putea depista și a bloca în mod mai eficient persoanele care nu călătoresc legal. De asemenea, noile norme vor asigura faptul că politica în domeniul vizelor poate contribui la consolidarea cooperării cu țările din afara UE în ceea ce privește returnarea migranților în situație ilegală. În același timp, beneficiile introduse în regimul de călătorii pe bază de viză trebuie să fie cumpănite cu gestionarea îmbunătățită a migrației, a securității și a frontierelor pentru a face față, în mod adecvat, provocărilor actuale și viitoare în materie de securitate și migrație.

Noile propuneri de actualizare a codului vor viza modernizarea și simplificarea normelor comune ale UE în domeniul vizelor, precum și facilitarea procesului de eliberare, atât pentru călătorii legitimi, cât și pentru statele membre, consolidând în același timp standardele de securitate aferente acestei proceduri. Astfel, vor fi create proceduri

mai rapide și mai flexibile și vor putea fi eliberate vize cu intrări multiple cu o perioadă de valabilitate mai mare.

Având în vedere situația înregistrată în acest domeniu, pentru asigurarea concordanței cu recomandările Comisiei Europene, trebuie continuată politica de consolidare a cooperării cu partenerii globali, promovarea modalităților de migrație legală care stimulează creșterea circulară și dezvoltarea în țările de origine și de destinație.

Rolul canalelor de migrație legală în cooperare cu țările terțe trebuie să devină o componentă importantă, astfel încât să se poată obține rezultate concrete ținând cont de nevoile socio-economice actuale și viitoare. Migrația legală este deja o componentă importantă a fluxurilor migratorii către Uniunea Europeană. Cooperarea adaptată și consolidată privind migrația legală cu țările terțe de origine și de tranzit a migranților poate contribui la reducerea migrației ilegale, oferind alternative sigure și legale persoanelor care doresc să migreze, care ar putea umple lacunele în anumite sectoare ale pieței de muncă din statele membre ale Uniunii Europene, facilitând în același timp cooperarea în domenii precum prevenirea migrației ilegale, readmisia și returnarea migranților ilegali.

Având în vedere faptul că, la nivel european, a apărut deficit în sectoare cheie, precum științele, tehnologia, ingineria și asistența medicală, statele membre trebuie să continue eforturile de pregătire a populației în vederea integrării pe piața actuală a forței de muncă. Este necesară crearea de instrumente în scopul identificării sectoarelor economice și profesiilor care se confruntă sau se vor confrunta cu dificultăți de recrutare sau cu deficite de competențe. Portalurile de internet existente pe linia mobilității pe piața forței de muncă pot juca un rol important în vederea corelării între cerere și oferta de locuri de muncă pentru cetățenii din state terțe care se află deja în Uniunea Europeană. În ceea ce privește corelarea competențelor migranților cu necesitățile existente, o problemă deosebită este constituită de nerecunoașterea calificărilor dobândite de migranți în țara lor de origine, fapt care trebuie reglementat la nivelul țării noastre.

De-a lungul anului 2017 și în primele luni ale anului 2018, s-a confirmat scăderea numărului de sosiri ilegale, fiind desfășurate în continuare acțiuni pentru salvarea vieților omenești, abordarea cauzelor profunde ale migrației, protecția frontierelor externe ale Europei și consolidarea în continuare a cooperării cu partenerii internaționali. Cu toate acestea, având în vedere că situația globală rămâne fragilă, vor fi necesare mai multe eforturi, în special resurse financiare suplimentare atât din partea statelor membre, cât și a UE, pentru a asigura un răspuns continuu și eficace la provocarea reprezentată de migrație. De asemenea, este necesară continuarea acțiunilor actuale pentru a reduce și mai mult numărul călătoriilor ilegale și periculoase. Aceasta înseamnă continuarea eforturilor de menținere și accelerare a progreselor realizate în ceea ce privește gestionarea fluxurilor de migrație ilegală, protejarea frontierelor externe ale Uniunii Europene și sprijinirea statelor membre din prima linie supuse presiunii.

Intensificarea controalelor pe rutele principale (ruta est-mediteraneeană, Balcanilor de Vest, central mediteraneeană, vest - mediteraneeană/atlantică) poate încuraja crearea de noi rute sau devierea acestora prin alte zone. De asemenea, intensificarea controalelor poate duce la adaptarea procedurilor utilizate de rețelele de introducere ilegală a migranților, inclusiv tehnici care îi expun la pericole mai mari pentru a menține marjele de profit ale persoanelor care introduc ilegal migranți. De aceea, este necesară continuarea

eforturilor de monitorizare a evoluțiilor și de cooperare împotriva persoanelor care introduc ilegal migranți.

În materie de returnare, pe lângă standardele și procedurile corespunzătoare, pentru ca un astfel de sistem să fie eficace, acesta trebuie să se bazeze pe o organizare rațională și bine integrată a competențelor la nivel național. Aceasta implică o capacitate de a mobiliza toți actorii implicați în procedurile legate de returnare (precum autoritățile de aplicare a legii, din domeniul imigrației, dar și sistemul judiciar, cele competente pentru protecția copiilor, serviciile medicale și sociale, personalul din centrele de luare în custodie publică) și de a coordona acțiunile acestora, în conformitate cu rolul și mandatul lor, astfel încât să se asigure reacții rapide și multidisciplinare pentru gestionarea cazurilor individuale de returnare.

Un rol important în sprijinirea eficientizării procesului de returnare îl vor juca ofițerii de legătură trimiși fie de Comisia Europeană², fie de Agențiile europene (ex. FRONTEX)³, fie de statele membre, având în vedere reformarea conceptului de ofițeri de legătură în materie de imigrație⁴.

Astfel, prin această propunere de reformare a legislației privind ofițerii de legătură în materie de migrație se urmăresc o serie de acțiuni pe mai multe paliere, precum:

- prevenirea și combaterea introducerii ilegale de migranți și a traficului de persoane, dat fiind faptul că acțiunile eficace împotriva activităților infracționale comise de călăuze și traficanți trebuie să fie întreprinse de-a lungul întregii rute de migrație, începând în amonte în țările terțe de origine și de tranzit;

- returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală, pentru care îmbunătățirea cooperării practice și acordurile cu țările de origine reprezintă o condiție prealabilă esențială pentru a se asigura punerea în aplicare a acordurilor de readmisie existente și finalizarea negocierilor în curs, precum și punerea în aplicare a deciziilor de returnare;

- gestionarea integrată a frontierelor, care identifică riscurile pentru securitatea internă și amenințările susceptibile să afecteze funcționarea sau securitatea frontierelor externe, cooperarea dintre statele membre, cu sprijinul și coordonarea Agenției Europene pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă, precum și cooperarea cu țările terțe, în special cu țările învecinate și cu țările terțe care au fost identificate, prin intermediul analizei riscurilor, ca țări de origine și de tranzit;

- migrația legală și integrarea, care sunt părți integrante ale cooperării globale a UE cu țările terțe privind chestiuni legate de migrație și sunt esențiale pentru o gestionare inteligentă și eficace a fluxurilor de migrație, în special prin adoptarea conceptului de ofițeri de legătură pentru integrare în cadrul ambasadelor în principalele țări terțe, astfel cum s-a subliniat în Planul de acțiune din 2016 privind integrarea;

- politica de relații externe a Uniunii, dat fiind faptul că ofițerii de legătură în materie de imigrație trimiși în țările terțe ar trebui să faciliteze și să încurajeze cooperarea operațională dintre statele membre și țările terțe, inclusiv prin asigurarea legăturii cu autoritățile țărilor terțe în ceea ce privește gestionarea migrației, protecția, introducerea

² Ofițer european de legătură în materie de migrație

³ Ofițer de legătură Frontex

⁴ Regulamentul nr. 377/2004 pentru crearea unei rețele de ofițeri de legătură în materie de imigrare

ilegală de migranți, traficul de persoane, returnarea și readmisia, precum și gestionarea frontierelor;

- protecția datelor, în măsura în care este asigurată protecția drepturilor fundamentale ale persoanelor ale căror date cu caracter personal sunt prelucrate.

Prin noul mandat atribuit FRONTEX din 2016, statele membre sunt încurajate să coopereze și să se susțină reciproc, prin punerea la dispoziție a trei tipuri de experți:

- monitori pentru operațiunile de returnare forțată;
- escorte pentru operațiunile de returnare forțată;
- specialiști în materie de returnare.

Tot în materie de cooperare, la nivel european, statele membre sunt încurajate să realizeze schimbul de informații în domeniul migrației și azilului prin rețeaua EMN⁵, în vederea întocmirii de rapoarte, studii în domeniile vizate, respectiv publicarea de buletine informative și de glosare privind termenii utilizați în materie de azil și migrație.

Pentru ca sistemele de returnare să poată răspundă provocărilor existente, statele membre trebuie să utilizeze cât mai eficient Directiva privind returnarea, să-și revizuiască și să-și adapteze în mod regulat structurile și capacitatea de returnare pentru a răspunde nevoilor reale și pentru a-și menține eficacitatea.

În pofida progreselor înregistrate în punerea în aplicare a acțiunilor prevăzute în Planul de acțiune al UE din 2015 privind returnarea, este încă necesar să se acționeze cu mai multă fermitate pentru a îmbunătăți substanțial ratele de returnare. Actualele provocări în materie de migrație impun o evaluare aprofundată a modului în care statele membre pot utiliza mai bine instrumentele juridice, operaționale și financiare de care dispune UE în materie de returnare. Proceduri mai rapide, măsuri mai ferme împotriva sustragerii, o abordare multidisciplinară din partea autorităților naționale și o mai bună cooperare și coordonare între statele membre pot, laolaltă, să contribuie la o politică mai eficace în materie de returnare, fără a se diminua garanțiile în materie de drepturi fundamentale.

Astfel, pe linie de returnare, în concordanță cu politicile stabilite la nivel unional, vor fi vizate următoarele:

- îmbunătățirea coordonării între toate serviciile și autoritățile implicate în procesul de returnare din fiecare stat membru pentru a se asigura că toate competențele și experiența necesare sunt mobilizate în vederea unor returnări eficace, cu respectarea drepturilor persoanelor returnate;

- eliminarea ineficiențelor prin scurtarea termenelor pentru recursuri, emiterea sistematică de decizii de returnare fără dată de expirare și combinarea deciziilor privind încetarea șederii legale cu emiterea unei decizii de returnare, pentru a se evita duplicarea activității;

- prevenirea utilizării abuzive a sistemului prin recursul la posibilitatea de evaluare a cererilor de azil în proceduri accelerate sau, atunci când se consideră adecvat, în proceduri la frontieră în cazul în care se suspectează că se introduc cereri de azil numai în scopul de a se întârzia executarea unei decizii de returnare;

- prevenirea sustragerii prin deținerea persoanelor care au primit o decizie de returnare și care prezintă semne că nu o vor respecta, cum ar fi refuzul de a coopera în

⁵ Rețeaua Europeană privind Migrația

procesul de identificare sau faptul că se opun în mod violent sau fraudulos operațiunii de returnare;

- creșterea eficacității procedurilor și deciziilor de returnare prin autorizarea plecării voluntare numai dacă este necesar și dacă a fost formulată o cerere în acest sens, acordându-se cel mai scurt timp posibil pentru plecarea voluntară, având în vedere circumstanțele individuale;

- asigurarea diseminării corespunzătoare a informațiilor privind returnarea voluntară, returnarea voluntară umanitar asistată și programele de reintegrare.

Politicile stabilite la nivel unional vizează realizarea de progrese în ceea ce privește negocierile în curs cu țările partenere privind încheierea de acorduri de readmisie, de înțelegeri în materie de returnare, utilizarea dispozițiilor convenite recent în aceste domenii, precum și sporirea numărului de cereri de readmisie către țările în cauză.

III.1.2. PRIORITĂȚI ȘI POLITICI ÎN DOMENIUL AZILULUI ȘI INTEGRĂRII SOCIALE

În materie de azil, o politică și un sistem european comun în materie reprezintă elemente constitutive al obiectivului Uniunii Europene de a institui în mod progresiv un spațiu de libertate, securitate și justiție deschis celor care, forțați de împrejurări, solicită în mod legitim protecție în Uniune. Criza migrației din cursul anului 2015 a evidențiat necesitatea reformării sistemului european comun de azil (SECA). Acesta stabilește standarde minime comune pentru tratarea tuturor solicitanților și cererilor de azil. În practică, tratamentul aplicat solicitanților de azil, precum și ratele de recunoaștere, variază între statele membre, încurajând deplasările secundare și introducerea de cereri multiple de azil. Urmare a celor constatate, în mai și iunie 2016, Comisia a prezentat două pachete de propuneri în vederea armonizării în continuare a procedurilor și a standardelor de azil. Propunerile legislative se află în prezent în discuții la nivelul Consiliului⁶.

Reformele propuse de către Comisia Europeană prezentate vor garanta faptul că persoanele care au în mod clar nevoie de protecție internațională vor avea acces rapid la ea, dar și că cei care nu au dreptul de a beneficia de protecție în UE pot fi returnați rapid. Ceea ce se propune la nivelul UE este elementul final al unei reforme globale a sistemului comun de azil (SECA).

Pentru a face față noilor provocări ale migrației trebuie acționat pe mai multe planuri: trebuie să fie gestionate în mod mai eficace frontierele externe, să se coopereze mai bine cu țările terțe și mai ales să se pună capăt trecerilor ilegale de migranți. Propunerile de reformare a SECA inițiate de Comisia Europeană și aflate în plin proces de negociere, sunt elemente cu ajutorul cărora se fac pași importanți în vederea creării la nivel european de structuri și instrumente necesare unui sistem cuprinzător, care să facă față unor provocări viitoare.

În cuprinsul documentelor elaborate la nivel european, sunt definite câteva opțiuni care ar putea conduce la o politică europeană de azil mai umană, mai echitabilă și mai eficientă, precum și la o mai bună gestionare a politicii privind migrația legală. Pe baza

⁶ Consiliul examinează propuneri legislative prezentate de Comisia Europeană în vederea reformării SECA

evaluărilor efectuate, au fost înaintate propuneri corespunzătoare, fiind necesară elaborarea unei noi politici comune echitabile și sustenabile în materie de azil.

Astfel, au fost identificate cinci domenii prioritare în care sistemul european comun de azil ar trebui să fie îmbunătățit din punct de vedere structural:

- **introducerea unui sistem sustenabil și echitabil de determinare a statului membru căruia îi revine responsabilitatea de a examina cererile de azil:** pentru a gestiona mai bine numărul mare de sosiri și pentru a asigura o împărțire echitabilă a responsabilității, Comisia a propus modificarea Regulamentului Dublin prin eficientizarea și completarea acestuia cu un mecanism corectiv de asigurare a echității și trecerea la un nou sistem bazat pe o cheie de repartizare;

- **atingerea unui grad mai mare de convergență și descurajarea introducerii de cereri multiple de azil:** Comisia a propus o armonizare mai profundă a procedurilor de azil, pentru a asigura un tratament egal și uman peste tot în UE și pentru a reduce factorii care atrag migrații în doar câteva state membre. Astfel, Comisia a propus două noi regulamente, care să înlocuiască Directiva privind procedurile de azil și respectiv Directiva privind condițiile pentru protecția internațională, precum și o nouă propunere de directivă privind condițiile de primire;

- **prevenirea deplasărilor secundare în interiorul UE:** pentru a se asigura că funcționarea sistemului Dublin nu este perturbată de abuzuri și de introducerea unor cereri de azil multiple, Comisia a propus măsuri de descurajare și de sancționare a deplasărilor secundare ilegale. În special, se va introduce o regulă conform căreia, pentru a beneficia de anumite drepturi, solicitanții vor trebui să se înregistreze, să fie de acord să li se preleveze amprente digitale și să rămână în țara din UE în care au fost repartizați;

- **un nou mandat pentru Agenția europeană în materie de azil:** Comisia a propus transformarea actualului Birou European de Sprijin pentru Azil într-o agenție a Uniunii Europene, care va avea un mandat mai cuprinzător, cu un rol extins în domeniul asistenței operaționale și tehnice;

- **consolidarea sistemului Eurodac⁷:** pentru a sprijini aplicarea unui sistem Dublin reformat, Comisia a propus adaptarea sistemului Eurodac și extinderea scopului acestuia, acțiuni care ar facilita lupta împotriva migrației ilegale, păstrarea și schimbul de amprente digitale, precum și returnările.

Uniunea Europeană trebuie să le permită persoanelor care au nevoie de protecție internațională să ajungă pe teritoriul său într-o manieră ordonată, organizată, sigură și demnă. În același timp, trebuie create condițiile care să permită să se acopere lacunele legislative existente și să fie soluționate provocările demografice, printr-o politică proactivă în domeniul migrației forței de muncă ca o componentă a integrării. Astfel, Comisia a elaborat o serie de măsuri vizând căile legale de migrație în Europa și politicile de integrare. Pornind de la inițiativele existente, Comisia a prezentat o propunere care să ofere un cadru pentru politica UE privind relocarea. Aceasta va institui un mecanism orizontal cu norme europene comune privind admisia și repartizarea persoanelor relocate, statutul care trebuie acordat acestora, acordarea de sprijin financiar și măsurile de descurajare a deplasărilor secundare.

⁷ Sistem care permite țărilor din Uniunea Europeană să contribuie la identificarea solicitanților de azil și a persoanelor care au fost prinse trecând ilegal frontiera externă a Uniunii.

În vederea adaptării beneficiarilor unei forme de protecție la condițiile societății românești, este necesară includerea lor în programe de integrare. Pentru continuarea acestui proces, la nivel european, a fost semnat un parteneriat privind integrarea care stabilește principiile și angajamentele cheie ale Uniunii Europene și ale partenerilor economici și sociali de a sprijini și consolida oportunitățile de integrare pe piața muncii a refugiaților și migranților care locuiesc legal. Statele membre trebuie să continue să ofere protecție persoanelor aflate în dificultate și trebuie să recunoască faptul că acele competențe care sunt necesare pentru o economie înfloritoare nu pot fi găsite întotdeauna imediat pe piața muncii în interiorul UE sau vor avea nevoie de timp pentru a se dezvolta. Migranții care au fost acceptați în mod legal în statele membre nu trebuie să se confrunte cu reticențe și obstacole, fiind necesar ca aceștia să beneficieze de cât mai multă asistență pentru a se integra în noile lor comunități.

Astfel, statele membre trebuie să continue să pună în aplicare Planul de acțiune privind integrarea, instrument care prevede un cadru comun de politică și măsuri de sprijin care ar trebui să vină în ajutorul statelor membre în procesul de elaborare și de consolidare pe mai departe a politicilor lor naționale de integrare a resortisanților țărilor terțe. Pentru bunăstarea, prosperitatea și coeziunea viitoare a societăților europene, este extrem de important ca resortisanții țărilor terțe să poată contribui economic și social la dezvoltarea comunităților-gazdă. Integrarea reușită și rapidă a resortisanților țărilor terțe poate contribui la îmbunătățirea rezultatelor pe piața forței de muncă, la abordarea provocărilor legate de schimbările demografice și la îmbunătățirea sustenabilității finanțelor publice. Există riscul clar ca neintegrarea resortisanților să atragă costuri mai mari decât costul investițiilor în politicile de integrare.

Este necesară continuarea acțiunilor în domenii-cheie precum: măsurile de integrare prealabile plecării și prealabile sosirii, în special pentru persoanele care au în mod clar nevoie de protecție internațională și sunt în curs de a fi relocate; educația, ocuparea forței de muncă și formarea profesională; accesul la serviciile de bază și participarea activă și incluziunea socială. Se propune, de asemenea, o abordare mai strategică și mai bine coordonată cu privire la utilizarea fondurilor UE în vederea sprijinirii măsurilor naționale de integrare. Astfel, prin implementarea acestui document strategic, vor fi efectuate demersurile necesare pentru integrarea pe piața muncii a migranților prin diferite instrumente menite să îmbunătățească competențele migranților și să permită recunoașterea și valorificarea calificărilor acestora.

III.2.1. CADRUL JURIDIC EXISTENT ÎN MATERIE DE MIGRAȚIE

Pe linie de migrație, cadrul juridic este reprezentat, în principal, de Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Ordonanța Guvernului nr. 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României și pentru modificarea și completarea unor acte normative privind regimul străinilor în România, precum și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 102/2005 privind libera circulație pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și a cetățenilor Confederației Elvețiene, cu modificările și completările ulterioare.

Principalele instrumente juridice existente la nivel unional sunt:

1. Directiva 2001/40/CE a Consiliului din 28 mai 2001 privind recunoașterea reciprocă a deciziilor de îndepărtare a resortisanților țărilor terțe;

2. Directiva 2001/51/CE a Consiliului din 28 iunie 2001 de completare a dispozițiilor prevăzute la articolul 26 din Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen din 14 iunie 1985;

3. Directiva 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reîntregirea familiei;

4. Directiva 2003/109/CE a Consiliului din 25 noiembrie 2003 privind statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2011/51/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2011 de modificare a Directivei 2003/109/CE a Consiliului în vederea extinderii domeniului său de aplicare la beneficiarii de protecție internațională;

5. Directiva 2003/110/CE a Consiliului din 25 noiembrie 2003 privind asistența la tranzit în cadrul măsurilor de îndepărtare pe cale aeriană;

6. Directiva 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală;

7. Decizia 2008/381/CE a Consiliului din 14 mai 2008 de instituire a unei Rețele europene de migrație;

8. Directiva 2009/50/CE a Consiliului din 25 mai 2009 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților din statele terțe pentru ocuparea unor locuri de muncă înalt calificate;

9. Directiva 2009/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2009 de stabilire a standardelor minime privind sancțiunile și măsurile la adresa angajatorilor de resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală;

10. Directiva 2011/98/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind o procedură unică de solicitare a unui permis unic pentru resortisanții țărilor terțe în vederea șederii și ocupării unui loc de muncă pe teritoriul statelor membre și un set comun de drepturi pentru lucrătorii din țările terțe cu ședere legală pe teritoriul unui stat membru;

11. Directiva 2014/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe în scopul ocupării unui loc de muncă în calitate de lucrători sezonieri;

12. Directiva 2014/66/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe în contextul unui transfer în cadrul aceleiași companii;

13. Directiva (UE) 2016/801 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe pentru cercetare,

studii, formare profesională, servicii de voluntariat, programe de schimb de elevi sau proiecte educaționale și muncă au pair (reformare);

14. Regulamentul (UE) 2016/1624 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 septembrie 2016 privind Poliția de Frontieră și Garda de Coastă la nivel european și de modificare a Regulamentului (UE) 2016/399 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 863/2007 al Parlamentului European și al Consiliului, a Regulamentului (CE) nr. 2007/2004 al Consiliului și a Deciziei 2005/267/CE al Consiliului.

III.2.2. CADRUL JURIDIC EXISTENT ÎN MATERIE DE AZIL

Pe linie de azil, cadrul juridic este reprezentat, în principal, de **Legea nr. 122/2006** privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare și **Ordonanța Guvernului nr. 44/2004** privind integrarea socială a străinilor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European.

În direcția unei reforme a sistemului european comun de azil, principalele instrumente juridice existente la nivel unional sunt:

- **Regulamentul (UE) nr. 603/2013** al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind instituirea sistemului „Eurodac” pentru compararea amprentelor digitale în scopul aplicării eficiente a Regulamentului (UE) nr. 604/2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid și privind cererile autorităților de aplicare a legii din statele membre și a Europol de comparare a datelor Eurodac în scopul asigurării respectării aplicării legii și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1077/2011 de instituire a Agenției europene pentru gestionarea operațională a sistemelor informatice la scară largă, în spațiul de libertate, securitate și justiție (denumit în continuare *Regulamentul EURODAC*);

- **Regulamentul (UE) nr. 604/2013** al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentată într-un stat membru de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid - reformare (denumit în continuare *Regulamentul Dublin III*)

- **Directiva 2013/33/UE** a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională (denumită în continuare *Directiva privind recepția*);

- **Directiva 2013/32/UE** a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (denumită în continuare *Directiva privind procedurile comune*);

- **Directiva 2011/95/UE** a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de

protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (denumită în continuare *Directiva privind calificarea*);

- **Regulamentul (UE) nr. 439/2010** al Parlamentului European și al Consiliului din 19 mai 2010 privind înființarea unui Birou European de Sprijin pentru Azil (denumit în continuare *Regulamentul BESA*).

- **Directiva 2001/55/CE** a Consiliului din 20 iulie 2001 privind standardele minime pentru acordarea protecției temporare, în cazul unui aflux masiv de persoane strămutate, și măsurile de promovare a unui echilibru între eforturile statelor membre pentru a primi aceste persoane și a asuma consecințele acestei primiri.

CAPITOLUL IV. DEFINIREA PROBLEMEI

Fenomenul migrației este unul în dinamică, influențat de schimbarea continuă a rutelor de migrație ilegală și de conflictele armate înregistrate în state terțe care determină o deplasare continuă a populației.

Datele statistice înregistrate la nivel național și prioritățile stabilite la nivel unional denotă faptul că presiunea asupra sistemului de migrație și azil va continua să crească. Majoritatea migranților ilegali depistați solicită acordarea unei forme de protecție internațională pe teritoriul național în momentul depistării, în scopul continuării călătoriei acestora către statele dezvoltate din vestul Europei, prin trecerea ilegală a frontierei comune cu Ungaria. Acest fapt determină o presiune atât asupra sistemului de procesare a cererilor de azil, cât și asupra capacității de cazare în cadrul centrelor regionale. Stabilirea unor măsuri adecvate de către instituțiile cu atribuții în domeniu vor contribui la gestionarea oportună a migrației, azilului și integrării.

Astfel, pe linie de migrație și azil au fost identificate următoarele probleme:

1. Deficitul de forță de muncă înregistrat.

În pofida măsurilor luate la nivelul instituțiilor cu atribuții în domeniu, se înregistrează în continuare un deficit al forței de muncă. Astfel, este necesară identificarea unor soluții pentru integrarea pe piața forței de muncă prin derularea de campanii de informare, elaborarea unor proiecte în domeniu, asigurarea unor facilități pe linia admisie și șederii pe teritoriul României a unor străini calificați, recunoașterea calificărilor, etc.

Stabilirea politicilor în domeniu trebuie să vizeze atât categoria străinilor care obțin un drept de ședere pe teritoriul României, cât și a celor care obțin o formă de protecție. Astfel, aceste categorii ar putea contribui la ocuparea posturilor vacante, de la cele care necesită un nivel ridicat de specializare și pentru care nu există forță de muncă suficient de calificată, până la cele pe care cetățenii proprii refuză să le ocupe.

Lipsa luării unor măsuri în domeniu ar putea contribui la lipsa beneficiilor pe care imigrația le are în stimularea dezvoltării economice și în abordarea problemelor cărora trebuie să le facă față piața forței de muncă, respectiv insuficiența competențelor și schimbările demografice.

2. Imigrația ilegală.

La nivel Uniunii Europene, este înregistrată în continuare o presiune migratorie. Pe de o parte, sunt înregistrate situații de intrare ilegală sau pe baza unor documente de călătorie false, iar pe de altă parte, imigranții care au intrat legal în baza unei vize de

ședere temporară, nu au părăsit teritoriul statului, după expirarea perioadei de valabilitate a acesteia.

În acest context, este necesară stabilirea unei politici clare în domeniu, adaptată la cea prevăzută la nivel unional, crearea unor instrumente care să permită acționarea în mod integrat și concomitent cu derularea unui campanii de informare cu privire a riscurile la care sunt expuși și beneficiile unei imigrații legale, precum și crearea unui sistem eficient de returnare a acestora.

În lipsa luării unor măsuri în domeniu, ar putea fi creată o presiune asupra capacității centrelor de custodie publică. De asemenea, inexistența unor instrumente care să permită acționarea în mod integrat, ar putea determina dezvoltarea fenomenului traficului de persoane și, implicit, de migranți, precum și imposibilitatea destructurării unor rețele implicate în acest flagel.

3. Înregistrarea unei eventuale creșteri a presiunii asupra sistemului de primire și procesare a cererilor de azil, precum și asupra celui de integrare socială a străinilor cu ședere legală și a beneficiarilor unei forme de protecție.

Rapoartele referitoare la progresele înregistrate cu privire la punerea în aplicare a măsurilor instituite la nivel european, denotă faptul că un obiectiv mai important ca niciodată rămâne crearea unui sistem cuprinzător și solid de azil, care să fie în măsură să reziste unor crize viitoare și care să se bazeze pe solidaritate și responsabilitate.

Sistemul european comun de azil urmărește tot mai mult garantarea unei legături între responsabilitate și solidaritate, în materie de azil. Aceasta înseamnă, pe de o parte, că statele membre, inclusiv România, trebuie să respecte în totalitate normele acquis-ului UE și, pe de altă parte, că statele membre ar trebui să acorde sprijin celor care se confruntă cu presiuni ridicate temporare asupra sistemelor lor de azil. Totodată, trebuie luat în considerare posibilitatea aplicării mecanismului de alocare obligatorie a solicitanților de protecție internațională la nivelul statelor membre conform prevederilor noului Regulament Dublin, ceea ce ar putea contribui la crearea unei presiuni asupra sistemului de azil din România.

Pentru România, în perioada imediat următoare finalizării procesului de negociere a noului pachet legislativ SECA, o obligație importantă va fi reprezentată, într-o primă fază, de efortul de realizare a transpunerii instrumentelor care alcătuiesc noul acquis UE în materie. Totodată, cea de-a doua fază impune continuarea dezvoltării și consolidării mecanismelor prin care se asigură menținerea unei practici unitare și de calitate pe linia procesării cererilor de azil la nivel național.

Astfel, se pot naște premisele pentru o creștere a presiunii asupra sistemului de primire și procesare a cererilor de azil, precum și asupra sistemului de integrare în societate a persoanelor cărora li s-a recunoscut o formă de protecție pe teritoriul României.

Existența unor condiții de primire adecvate îi va descuraja pe solicitanții de azil să se deplaseze în alt stat membru pentru căutarea unui tratament mai generos.

Politica privind integrarea străinilor este strâns legată de ordinea și siguranța publică, ținând spre menținerea coeziunii sociale într-o societate aflată într-o continuă schimbare și confruntată cu noutatea economică, socială și culturală generată de fenomenul imigrației. Din grupul țintă al politicii de integrare format din străinii cu ședere legală pe teritoriul României, străinii cu o formă de protecție reprezintă categoria cea mai

vulnerabilă, din cauza exilului forțat la care au fost supuși, și din acest motiv beneficiază de o atenție sporită din partea autorităților române.

În vederea continuării acestui proces este nevoie de implicarea tuturor actorilor instituționali cu atribuții în domeniu, astfel încât măsurile întreprinse să contribuie la promovarea dialogului intercultural, crearea unei imagini pozitive în rândul opiniei publice din România privind fenomenul imigrației și al integrării cetățenilor statelor terțe, precum și la acceptarea acestora de către societatea românească.

CAPITOLUL V. PRINCIPII GENERALE

Strategia națională are la bază următoarele principii generale:

- a) **principiul legalității** - activitățile pentru realizarea obiectivelor strategice se desfășoară în baza legii și în conformitate cu aceasta;
- b) **principiul responsabilității** - răspunderea implementării Strategiei naționale revine fiecăreia dintre autoritățile și instituțiile cu responsabilități în domeniul imigrației, în părțile ce o privesc;
- c) **principiul suveranității** - reflectă dreptul statului român de a stabili politici în domeniul admiterii, șederii și returnării cetățenilor statelor terțe în scopul promovării intereselor politice, economice, sociale, culturale și umanitare și respectării obligațiilor asumate prin tratate, convenții, acorduri și înțelegeri încheiate cu alte state;
- d) **principiul cooperării și coerenței** - presupune cooperarea activă în elaborarea și implementarea unei politici comune a UE în domeniul imigrației, precum și corelarea Strategiei naționale cu măsurile și politicile stabilite la nivelul altor state membre;
- e) **principiul respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului** - toate activitățile desfășurate de autoritățile și instituțiile cu responsabilități în domeniul imigrației se desfășoară cu respectarea prevederilor convențiilor și tratatelor internaționale privind drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care România este parte;
- f) **principiul acțiunii unitare** - vizează implementarea unitară a politicii statului și a prevederilor legale în domeniul imigrației, precum și o implementare concertată la toate nivelurile;
- g) **principiul transparenței** - presupune implementarea unei politici active de informare și, după caz, consultare a societății civile cu privire la deciziile și procedurile aplicate în contextul imigrației.

CAPITOLUL VI. OBIECTIVE ȘI DIRECȚII DE ACȚIUNE

A. Obiectiv strategic general - Promovarea dezvoltării canalelor de migrație legală, conștientizarea beneficiilor migrației controlate

În vederea realizării obiectivului național și adaptării la politicile europene în domeniu, este necesară dezvoltarea unui sistem de includere a unor mecanisme de migrație temporară, cât și pe termen lung. Migrația are un impact din ce în ce mai semnificativ asupra consolidării sustenabilității sistemului de asigurări sociale și creșterii economice. Adaptarea legislației naționale la directivele europene va permite oferirea oportunității studenților și cercetătorilor de mobilitate și de căutare a noi locuri de muncă.

Sectorul cu un impact economic important este cel al serviciilor care include profesioniști străini și înalt calificați care au nevoie să călătorească pe teritoriul național pentru perioade scurte de timp pentru a furniza servicii societăților sau administrațiilor publice.

De asemenea, se va acorda o atenție sporită încurajării turismului pe teritoriul național, prin facilitarea accesului străinilor care vin în scopuri turistice, aspect care poate contribui la dezvoltarea economică a țării.

Obiective specifice:

A.1. Facilitarea și simplificarea accesului pe teritoriul României a cetățenilor proveniți din state terțe în scop de angajare în muncă/detașare

Acest obiectiv are drept scop acoperirea deficitului de forță de muncă necesară economiei naționale, având în vedere creșterea constantă a ofertei de muncă înregistrată în ultimii ani în România, pe fondul creat de migrația forței de muncă autohtonă către alte state membre ale UE. Astfel, se impune promovarea legislației privind încadrarea în muncă a străinilor, simplificarea procedurilor în scopul reducerii termenelor de acordare a dreptului la muncă și identificarea sectoarelor economice unde se înregistrează cele mai mari deficite de forță de muncă. Trebuie acordată, în continuare, o atenție deosebită respectării drepturilor lucrătorilor migranți, în sensul combaterii muncii nedeclarate, asigurării condițiilor de muncă și respectării programului de lucru, prin acțiuni ce trebuie desfășurate în stânsă colaborare atât cu patronatele, cât și cu sindicatele. De asemenea, este necesar a se acorda o atenție sporită lucrătorilor care provin din state terțe limitrofe României (Moldova, Ucraina, Serbia), ai căror cetățeni au constituit o forță de muncă prezentă constant în România, în scopul analizării oportunității de acordare a unor facilități care să le permită accesul mai rapid la locurile de muncă disponibile. Un alt obiectiv îl constituie promovarea în rândul străinilor aflați la studii în România a posibilităților de încadrare în muncă după finalizarea studiilor, în scopul asigurării obținerii de către aceștia a competențelor necesare pentru acoperirea deficitului existent pe piața forței de muncă.

Direcții de acțiune:

- Crearea de către instituțiile competente a unor mecanisme care să analizeze permanent piața forței de muncă autohtone;
- Stabilirea contingentelor anuale de lucrători nou admiși pe piața forței de muncă din România, în funcție de nevoile identificate;
- Identificarea profesiilor liberale reglementate prin legi speciale în care se manifestă o lipsă acută a forței de muncă, în scopul modificării condițiilor de angajare în muncă, astfel încât să poată fi disponibile și cetățenilor statelor terțe;
- Negocierea/încheierea unor acorduri bilaterale cu țări terțe interesate în admiterea propriilor cetățeni pe piața forței de muncă din România;
- Dezvoltarea colaborării, la nivel internațional, între autoritățile competente în domeniul schimbului de forță de muncă, inclusiv prin folosirea ofițerilor de legătură în materie de imigrație trimiși în state terțe;

- Stimularea angajatorilor în scopul încadrării în muncă a cetățenilor proveniți din state terțe, care și-au finalizat studiile în România.

A.2. Facilitarea admiterii cetățenilor statelor terțe pentru urmarea unei instituții de învățământ superior din România pentru domeniile și profesiile identificate ca deficitare

Prin implementarea acestui obiectiv se va urmări promovarea universităților românești în vederea atragerii străinilor la studii prin favorizarea rămânerii pe teritoriul național și accesului la un loc de muncă a unor absolvenți de studii superioare specializate.

Realizarea acestui obiectiv va contribui la acoperirea deficitelor la nivelul sectoarelor economice și profesiilor care se confruntă cu dificultăți de recrutare sau cu deficite de competențe. Astfel, vor fi implementate acțiuni care vor permite crearea unor legături între politica de migrație și cea de dezvoltare.

Direcții de acțiune:

- Asigurarea condițiilor necesare atragerii acelor categorii de imigranți care pot contribui la acoperirea unor domenii deficitare ori cu impact în dezvoltarea economică, impulsând acest lucru prin diferite modificări legislative;

- Dezvoltarea cooperării cu ministerele/asociațiile/organismele interesate în stabilirea nevoii de instruire /pregătire a cetățenilor din state terțe pentru domeniile/profesiile ce prezintă interes;

- Stabilirea unor mecanisme de facilitare a admisiei pe teritoriul României a studenților și cercetătorilor.

A.3. Dezvoltarea sistemului de acces al investitorilor proveniți din state terțe pe piața economică din România

În acest sens, va fi demarat un proces de mediatizare a cadrului legal care să permită obținerea unui drept de ședere în scopul desfășurării de activități comerciale pe teritoriul României. Aceste măsuri trebuie corelate cu promovarea facilităților acordate de Guvernul României în cazul realizării investițiilor în zone defavorizate, precum și alte tipuri ce pot fi acordate în domeniul economic. Se va avea în vedere analizarea și simplificarea cadrului legal necesar atragerii pe teritoriul național a potențialilor investitori, precum și a cetățenilor statelor terțe a căror prezență este necesară pentru buna implementare și derulare a investițiilor. În scopul accelerării creșterii economice, vor fi luate măsuri de stimulare a investițiilor, de creare de locuri de muncă și de încurajare a reformelor destinate competitivității.

Direcții de acțiune:

- Stabilirea facilităților care vor fi acordate cetățenilor din state terțe care doresc realizarea de investiții pe teritoriul României;

- Acordarea de facilități prin scutirea de la îndeplinirea unor condiții la acordarea vizei de lungă ședere în scopul desfășurării de activități comerciale și la prelungirea

dreptului de ședere pentru această categorie de cetățeni proveniți din state terțe, aplicarea unor facilități de natură economică și fiscal, etc.;

- Reanalizarea legislației aplicabile în domeniul funcționării societăților comerciale, în vederea identificării unor elemente de atractivitate pentru potențialii investitori.

A.4. Informarea cetățenilor statelor terțe privind posibilitățile și condițiile de imigrație legală

În actualul context internațional, este necesar identificarea modalităților de creștere a nivelului de informare în rândul străinilor care solicită admisia și, ulterior, reglementarea dreptului de ședere pe teritoriul României. Este necesar a fi promovate atât drepturile, cât și obligațiile străinilor aflați legal pe teritoriul României, riscurile la care se expun prin nerespectarea regimului juridic al străinilor, precum și posibilitatea de a deveni victime ale traficului de persoane.

Direcții de acțiune:

- Organizarea unor campanii de informare cu privire la modalitățile de admitere și ședere pe teritoriul României;

- Informarea cetățenilor în statele de origine prin autoritățile competente în domeniul emigrării cu privire la posibilitățile de migrare, drepturile și obligațiile lor în România;

- Implicarea în procesul de informare a cetățenilor statelor terțe, atât a misiunilor diplomatice ale României din țările de origine ale acestora, a misiunilor diplomatice ale acestor state în România, cât și a ofițerilor de legătură trimiși în state terțe.

B. Obiectiv strategic general - Consolidarea supravegherii legalității șederii și muncii străinilor pe teritoriul României

Prevenirea și reducerea migrației ilegale reprezintă o parte esențială a oricărui sistem de migrație bine gestionat. Autoritățile române au ca scop informarea corectă și completă a potențialilor imigranți, precum și a cetățenilor din state terțe aflați pe teritoriul României, pe de o parte, cu privire la măsurile legale care pot fi luate împotriva lor în eventualitatea încălcării legislației în domeniul imigrației, respectiv îndepărtarea de pe teritoriul național și instituirea unei interdicții de a intra pe teritoriul României și, implicit, pe teritoriul altor state membre, iar pe de altă parte, cu privire la riscurile asimilate statutului de migrant ilegal (trafic de migranți, diverse forme de exploatare a acestora, luarea în custodie publică, politicile de returnare etc.). Astfel, se urmărește limitarea migrației ilegale prin folosirea unor mijloace eficiente de informare a resortisanților statelor terțe cu potențial migrator ridicat. Totodată, se va pune accentul pe informarea imigranților cu privire la condițiile de returnare voluntară umanitară asistată.

Obiective specifice:

B.1. Informarea permanentă cu privire la riscurile generate de migrația ilegală, munca nedeclarată și cu privire la măsurile ce se dispun împotriva celor care încalcă legislația incidentă domeniului vizat

Prevenirea și combaterea migrației ilegale, precum și a controlului legalității primirii la muncă a străinilor pe teritoriul României reprezintă componente de bază ale oricărui sistem de migrație bine gestionat.

Autoritățile române au în vedere informarea corectă și completă a străinilor, pe de o parte, cu privire la condițiile de intrare și ședere pe teritoriul României, măsurile legale care pot fi dispuse împotriva celor care încalcă legislația în domeniul imigrației, respectiv îndepărtarea de pe teritoriul național și instituirea unor interdicții de a intra pe teritoriul României și, implicit, pe teritoriul altor state membre, iar pe de altă parte, cu privire la riscurile asimilate statutului de migrant ilegal (trafic de migranți, diverse forme de exploatare a acestora, luarea în custodie publică, politicile de returnare etc.). Astfel, se urmărește limitarea migrației ilegale prin folosirea unor mijloace eficiente de informare a resortisanților statelor terțe cu potențial migrator ridicat. De asemenea, se va pune accentul pe informarea migranților cu privire la condițiile de angajare în muncă și a consecințelor ce decurg din nerespectarea acestora.

Totodată, va fi acordată o atenție deosebită informării imigranților cu privire la beneficiile oferite de înscrierea în programele de returnare voluntară umanitară asistată.

Directii de actiune:

- Informarea străinilor prin intermediul misiunilor diplomatice ale României din străinătate, în special din țările cu potențial migrator pentru țara noastră;
- Informarea străinilor aflați pe teritoriul României cu privire la obligațiile ce le revin și măsurile ce pot fi dispuse în cazul nerespectării acestora;
- Informarea angajatorilor cu privire la obligațiile prevăzute de legislația privind angajarea sau detașarea străinilor pe teritoriul României;
- Informarea altor categorii relevante de persoane fizice sau juridice cu privire la nerespectarea obligațiilor în materie de imigrație și riscurile aferente facilitării migrației ilegale (ex. agenții de turism, firme de recrutare a forței de muncă etc.).

B.2. Dezvoltarea colaborării între autoritățile române competente pentru prevenirea și combaterea imigrației ilegale și a muncii nedeclarate a străinilor

În scopul gestionării mai eficiente a riscurilor generate de migrația ilegală a străinilor și îndepărtarea operativă a celor depistați ilegal pe teritoriul național sau a celor care alimentează rețelele de migrație ilegală, Inspectoratul General al Poliției Române, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră Române și Inspectoratul General al Jandarmeriei Române, conform atribuțiilor legale stabilite, pot asigura sprijinul Inspectoratului General pentru Imigrări.

Având în vedere contextul internațional, regional și național cu privire la fluxurile migratorii, dar mai ales odată cu aplicarea în totalitate a dispozițiilor acquis-ului Schengen, pentru autoritățile române trebuie să constituie o prioritate intensificarea cooperării, aspect ce va conduce la creșterea eficienței în domeniul prevenirii și combaterii imigrației ilegale. Complementaritatea activităților desfășurate de instituțiile cu atribuții în domeniul vizat, indiferent că se petrec la frontieră, sau în interior, pe segmente de ordine publică sau asupra unor rețele clandestine, în mediile frecventate de străini, care pot

genera riscuri și amenințări la adresa securității naționale, justifică necesitatea identificării permanente a unor noi instrumente de cooperare între actorii relevanți. Calitatea procesului de prevenire și combatere a imigrației ilegale va crește semnificativ prin aplicarea unitară a standardelor și procedurilor comune, instrumente care trebuie evaluate periodic și modificate în funcție de evoluția cadrului legislativ la nivel european și național, precum și în funcție de fenomenul imigrației ilegale.

În acest context, se va acorda o atenție sporită tuturor elementelor componente pentru asigurarea unui control eficient, precum prevenirea imigrației ilegale mascate prin utilizarea unor canale de imigrație aparent legale, combaterea șederii ilegale, a traficului de migranți și a traficului de persoane, etc., urmând ca autoritățile competente să intensifice cooperarea potrivit atribuțiilor conferite de lege. Dată fiind influența directă pe care dezvoltarea economică și necesitățile pieței muncii o poate avea asupra tendințelor de imigrație ilegală, autoritățile competente trebuie să joace un rol activ și în ceea ce privește prevenirea și combaterea muncii nedeclarate a străinilor.

Direcții de acțiune:

- Întărirea cooperării în domeniul eliberării vizelor și a permiselor de ședere între autoritățile emitente și alte instituții cu atribuții în procesul decizional aferent, în vederea prevenirii utilizării unor canale de imigrație aparent legale;

- Dezvoltarea cooperării operative dintre Inspectoratul General pentru Imigrări, pe de o parte, și Poliția de Frontieră Română, Poliția Română și Jandarmeria Română, pe de altă parte, în scopul creșterii eficienței activităților derulate în ceea ce privește prevenirea și combaterea șederii ilegale;

- Dezvoltarea cooperării între autoritățile cu competențe în domeniul combaterii migrației ilegale, inclusiv a traficului de persoane și a traficului de migranți ca elemente componente ale acesteia;

- Gestionarea integrată a frontierelor în vederea primirii și/sau transmiterii operative a datelor privind riscurile iminente pentru securitatea internă a României în materie de migrație ilegală;

- Prevenirea deplasărilor secundare în interiorul Uniunii Europene prin implementarea de măsuri de descurajare și sancționare a deplasărilor secundare ilegale;

- Dezvoltarea cooperării între Inspectoratul General pentru Imigrări, pe de o parte, și Inspectia Muncii, pe de altă parte, în scopul creșterii eficienței activităților derulate în ceea ce privește prevenirea și combaterea muncii nedeclarate;

- Instruirea permanentă a personalului autorităților competente care, prin natura atribuțiilor conferite de lege pot intra în legătură directă cu străinii, cu privire la regimul juridic aplicabil acestora, tipurile de vize și de documente emise acestora, procedurile de urmat, etc.

C. Obiectiv strategic general - Aplicarea corespunzătoare a măsurilor de îndepărtare a străinilor aflați ilegal pe teritoriul României

La nivelul UE, în scopul gestionării migrației ilegale, va fi acordată în continuare prioritate eforturilor de returnare voluntară instituindu-se necesitatea luării în considerare a măsurilor de returnare voluntară și de reintegrare cu asistența UE. Acestea ar putea fi

puse în aplicare în strânsă cooperare cu țările de origine, cu organizațiile internaționale și cu organizațiile neguvernamentale.

Politica de returnare trebuie să se bazeze pe standarde comune, care garantează o returnare credibilă și umană, cu respectarea drepturilor fundamentale și a demnității fiecărei persoane, concomitent cu reducerea cazurilor în care imigranții nu beneficiază de un statut legal clar și asigurarea unor proceduri corecte și eficiente.

Obiective specifice:

C.1. Aplicarea măsurilor de returnare a imigranților ilegali la standardele Uniunii Europene

În contextul în care statele membre din sudul Europei se confruntă în continuare cu o mare presiune imigraționistă ca urmare a conflictelor din Orientul Mijlociu și al altor zone cu instabilitate crescută, este posibilă o intensificare a deplasărilor migranților ilegali către și prin România. Astfel, creșterea operativității și capacității structurilor competente pentru returnarea imigranților ilegali trebuie să fie un obiectiv major în perioada următoare a cărui realizare va fi urmărită în strictă conformitate cu standardele UE în domeniul returnării, cu cele mai bune practici în ceea ce privește returnarea voluntară sau forțată a persoanelor aflate în situații ilegale, cu respectarea drepturilor fundamentale ale omului și a demnității umane.

Pentru punerea în aplicare a măsurilor de returnare este necesară dezvoltarea cooperării cu țările membre ale UE și misiunilor diplomatice ale statelor terțe din România, pentru obținerea documentelor de călătorie într-un tip cât mai scurt, în vederea returnării migranților ilegali în țara de origine cât mai repede posibil pentru ridicarea presiunii exercitate pe centrele de custodie publică.

Direcții de acțiune:

- Creșterea operativității și capacității de returnare a migranților ilegali, prin încurajarea cu prioritate a returnării voluntare, prin intermediul fondurilor dedicate puse la dispoziția statelor membre de către Uniunea Europeană;

- Cooperarea în domeniul returnării cu statele membre ale UE, în special, în cazurile în care nu există, prin participarea României la zborurile comune, derulate sub coordonarea Agenției Europene pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Agenția Frontex);

- Colaborarea cu organizațiile internaționale și cele neguvernamentale cu atribuții în domeniu în vederea elaborării și derulării unor programe comune pentru sprijinirea cetățenilor statelor terțe cu ședere ilegală în vederea repatrierii voluntare, precum și crearea unui mecanism eficient în scopul reintegrării acestora în statele de origine, luând în considerare și ofițerii de legătură trimiși atât de statele membre, cât și de Comisia Europeană sau agențiile europene;

- Sprijinirea politicii de relații externe a Uniunii Europene în ceea ce privește dezvoltarea cooperării cu statele terțe în domeniul migrației;

- Aplicarea procedurilor de returnare în conformitate cu standardele UE și dreptul internațional în materie, inclusiv prin punerea la dispoziție de escorte sau specialiști în returnare, conform Regulamentului (UE) nr. 2016/1624;

- Continuarea și consolidarea mecanismului independent de monitorizare a activităților desfășurate cu ocazia implementării măsurilor de returnare forțată;
- Asigurarea condițiilor necesare participării la cursurile organizate de FRONTEX în domeniu pentru returnare, escorte și monitori pentru operațiuni de returnare forțată, conform Regulamentului UE nr. 2016/1624;
- Dezvoltarea cooperării cu misiunile diplomatice, oficiile consulare și autoritățile relevante ale statelor terțe producătoare de migranți, precum și cu structurile competente din țările terțe de tranzit, inclusiv prin intermediul ofițerilor de legătură trimiși atât de statele membre, cât și de cei trimiși de Comisia Europeană sau agențiile europene;
- Dezvoltarea rețelelor de ofițeri de legătură în materie de migrație și participarea cu specialiști din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, cu prioritate, în statele terțe cu potențial migrator ridicat care au ca destinație România.

D. Obiectiv strategic general - Dezvoltarea sistemului național de azil în scopul eficientizării și asigurării conformității cu standardele legale naționale, europene și internaționale aplicabile

Noua legislație privind Sistemul european comun de azil urmărește să asigure un acces mai bun la azil persoanelor care au nevoie de protecție, o mai bună calitate a condițiilor de primire și decizii mai rapide și mai fiabile în materie de azil, ceea ce va permite statelor membre să răspundă provocărilor în materie de protecție internațională. Se urmărește tot mai mult garantarea unei legături între responsabilitate și solidaritate în materie de azil. Aceasta înseamnă, pe de o parte, că statele membre, inclusiv România, trebuie să respecte în totalitate normele acquis-ului UE și, pe de altă parte, că statele membre ar trebui să acorde sprijin celor care se confruntă cu presiuni ridicate temporare asupra sistemelor lor de azil.

Inspectoratul General pentru Imigrări își propune să implementeze și să contribuie la elaborarea unei politici clare și coerente a României în domeniul azilului, ca parte componentă a noii politici în domeniu prezentate mai sus, în care se respectă obligațiile asumate pe plan european și internațional prin instrumentele legale la care statul român a aderat, pe de o parte, și interesul național, pe de altă parte, prin realizarea unui echilibru între drepturile și obligațiile persoanelor aflate în nevoie de protecție internațională. În realizarea acestui obiectiv un rol determinant îl va reprezenta, într-o primă fază, efortul de realizare a transpunerii instrumentelor care vor alcătui noul acquis UE în materie, respectiv Sistemul European Comun de Azil. Totodată, continuarea dezvoltării și consolidării mecanismelor prin care se asigură menținerea unei practici unitare și de calitate pe linia procesării cererilor de azil la nivel național constituie o garanție solidă a existenței unui sistem de azil eficient și funcțional.

Obiective specifice

D.1. Continuarea asigurării accesului la procedura de azil și respectarea principiului non refoulement⁸

Se urmărește asigurarea unei proceduri de azil eficiente și corecte pentru solicitanții de azil, atât în punctele de trecere a frontierei, cât și la nivelul centrelor regionale de azil, prin creșterea calității serviciilor de interpretare, prin recrutarea și instruirea de noi interpreți, a serviciilor de consiliere juridică oferite de către consilierii care își desfășoară deja activitatea în centrele regionale. De asemenea, se dorește îmbunătățirea asistenței oferite de avocați prin extinderea și perfecționarea unei rețele de avocați specializați. Toate cererile de azil vor fi analizate în mod individual, prin raportarea motivelor invocate în susținerea cererii la informațiile din statul de origine, urmărindu-se în același timp simplificarea, clarificarea și reducerea duratei procedurilor de azil, cu garanții comune oferite pentru toți solicitanții de azil și norme mai stricte de combatere a abuzurilor.

Directii de actiune:

- Asigurarea serviciilor de interpretare, a consilierii și asistenței juridice a solicitanților de azil;
- Consolidarea dialogului între factorii de decizie în cadrul procedurii de azil în vederea asigurării unei interpretări și aplicări uniforme a principiilor și conceptelor specifice în domeniu, precum și în scopul identificării de bune practici și a diseminării acestora;
 - Actualizarea procedurilor operaționale de lucru;
 - Continuarea pregătirii personalului din cadrul altor autorități/instituții cu atribuții pe linia azilului.

D.2. Procesarea cererilor de azil în mod eficient și conform standardelor legale naționale, europene și internaționale aplicabile

O politică națională a azilului care să poată funcționa bine atât în perioade de presiune normală, cât și în perioade de presiune ridicată, presupune un sistem de azil mai eficace și mai coerent deplin armonizat la noul acquis unional. Prin urmare, se va urmări crearea unei proceduri de protecție internațională ce va transpune în totalitate noile principii europene, un set de standarde uniforme privind protecția și drepturile acordate beneficiarilor de protecție internațională. În general, aceste propuneri vor simplifica și vor scurta durata procedurii de azil și a procesului decizional, vor descuraja deplasările secundare ale solicitanților de azil și vor crește perspectivele de integrare ale celor care au dreptul la protecție internațională.

Este absolut necesar și menținerea asistenței corespunzătoare solicitanților de azil pe toată durata procedurii de azil care să fie realizată în paralel cu asigurarea unui standard de calitate crescut al interviurilor și deciziilor, în condițiile soluționării în termene rezonabile a cererilor de azil.

⁸ Principiul nereturnării - principiu fundamental de drept internațional care interzice oricărui stat de a de a expulsa sau returna un refugiat în teritoriile în care libertatea sa poate fi amenințată din cauza discriminărilor de orice fel.

În acest sens, o atenție deosebită se va acorda mecanismului de asigurare și control al calității procedurii de azil pentru a asigura sustenabilitatea în timp a rezultatelor sale și funcționarea efectivă și corespunzătoare a mecanismelor interne de evaluare a calității procedurii de azil. Astfel, în exercitarea atribuțiilor sale specifice, mecanismul de management al calității procedurii de azil va contribui în mod semnificativ la asigurarea unei practici unitare la nivel național, în concordanță cu standardele impuse de bunele practici și legislația europeană și internațională relevantă.

Directii de acțiune:

- Adaptarea cadrului legislativ național și continuarea dezvoltării și consolidării mecanismelor prin care se asigură menținerea unei practici unitare și de calitate pe linia procesării cererilor de azil la nivel național;
- Menținerea unei durate scăzute a procedurii de azil în faza administrativă a procedurii;
- Consolidarea mecanismului de control al calității procedurii de azil;
- Adaptarea practicilor și procedurilor naționale pentru procesarea corespunzătoare a categoriilor vulnerabile de solicitanți de azil;
- Asigurarea accesului la informații din țările de origine pentru toate părțile implicate în procedura de azil;
- Respectarea principiului "non-refoulement" (principiul nereturnării) în cadrul acțiunilor de vizează limitarea abuzurilor la procedura de azil și a mișcărilor secundare.

D.3. Combaterea eficientă a abuzului la procedura de azil

Normele unionale privind determinarea statului membru responsabil pentru tratarea unei cereri de azil (cunoscute sub denumirea „sistemul Dublin”) au fost concepute pentru a asigura determinarea unui singur stat membru responsabil cu analizarea unei cereri de protecție internațională.

Conform elementelor indicate de către Comisie, prin noua propunere de modificare a Regulamentului Dublin III se dorește asigurarea existenței unui sistem care să devină mai eficient, indicându-se, în același timp, faptul că se dorește asigurarea introducerii și aplicării unui concept de alocare obligatorie care să fie transparent și eficace pentru toate statele membre. De asemenea, prin acest nou sistem se dorește aplicarea principiilor solidarității și responsabilității la nivelul statelor membre, precum și crearea unui sistem de azil european mai echitabil și, totodată, mai solid, care să poată rezista mai bine presiunilor. Astfel, se consideră faptul că, datorită noului sistem, statul membru responsabil de examinarea unei cereri de azil va fi determinat mai rapid, ceea ce va asigura protejarea persoanelor care au nevoie de protecție și va descuraja deplasările secundare ale acestora (introducerea cererilor de azil în funcție de cele mai bune condiții - asylum shopping).

De asemenea, pentru a sprijini punerea practică în aplicare a sistemului Dublin reformat, Comisia propune totodată adaptarea și consolidarea sistemului EURODAC, extinderea scopului acestuia pentru a facilita returnările și a contribui la combaterea migrației ilegale.

Directii de acțiune:

- Continuarea dezvoltării și consolidării mecanismelor prin care se asigură combaterea abuzului la procedura de azil la nivel național;
- Îmbunătățirea procedurilor de identificare a solicitanților de azil fără documente de identitate/călătorie, a membrilor de familie ai acestora, precum și analizarea posibilității determinării țării de origine a acestora pe baza analizei lingvistice;
- Îmbunătățirea procedurilor de identificare a documentelor de identitate/călătorie false;
- Îmbunătățirea procedurilor de identificare a persoanelor vulnerabile și aplicarea clauzelor discreționare;
- Participarea la aplicarea noului mecanism Dublin și derularea eficientă a procedurilor prevăzute de noul Regulament, coroborat cu dezvoltarea instituțională pe această linie;
- Reducerea stimulentei în cazul mișcării secundare;
- Îmbunătățirea procedurilor de stabilire a vârstei reale a imigranților.

D.4. Asigurarea unui standard demn de viață al solicitanților de protecție internațională conform standardelor legale naționale, europene și internaționale aplicabile

Armonizarea condițiilor de recepție în statele UE va asigura un tratament egal, în acord cu drepturile fundamentale, tuturor solicitanților de pe întreg teritoriul UE și din statele unde există probleme, reducând, în același timp, mișcarea secundară către statele cu standarde mai ridicate.

La nivelul UE se urmărește o reducere a stimulentei în cazul mișcării secundare, iar pentru asigurarea unui management al fluxurilor migratorii și pentru prevenirea deplasărilor secundare, este esențial ca aceștia să rămână în Statul Membru responsabil, respectiv România. Introducerea mai multor măsuri de restricție a libertății de mișcare și consecințele aplicate când acestea nu sunt respectate, vor atrage măsuri de monitorizare a solicitanților de protecție internațională. Armonizarea măsurilor de a atribui un loc specific de reședință solicitanților va impune obligații de raportare și asigurare a materialelor de recepție doar în natură sau limitarea acestora.

Obținerea unui loc de muncă și, implicit, a unui venit, va reduce dependența și va permite perspective mai bune de integrare pentru cei care obțin o formă de protecție.

Se va urmări să se asigure condiții decente de cazare, întreținere materială și asistență medicală în conformitate cu noile norme ale Uniunii Europene în domeniul azilului. Crearea unui standard de viață adecvat și implementarea standardelor comune la nivel european în domeniul recepției va determina reducerea tendinței de mișcare secundară a solicitanților de azil către alte state membre ale Uniunii Europene, de a lucra ilegal pe piața forței de muncă pentru a-și suplimenta veniturile și, de asemenea, va preîntâmpina conflictele și situațiile care pot periclita ordinea și siguranța publică. Este necesară adaptarea condițiilor de recepție la standardele europene comune pentru primirea solicitanților. Recepția și mai mult asistența persoanelor cu nevoi speciale de primire trebuie să fie o preocupare majoră a instituțiilor statului responsabile prin creșterea gradului de cooperare astfel încât să se asigure că serviciile de primire oferite răspund nevoilor individuale în materie de recepție și cazare.

Directii de actiune:

- Dezvoltarea și implementarea unui mecanism de verificare a respectării standardelor existente în domeniul recepției;
- Adaptarea condițiilor de recepție la nevoile persoanelor din categoria grupurilor vulnerabile și pentru asigurarea serviciilor medicale specifice;
- Asigurarea asistenței materiale, medicale și sociale a solicitanților de azil prin asigurarea resurselor necesare de la buget și atragerea de resurse complementare prin parteneriate cu ONG-uri, organizații internaționale și prin resursele alocate în cadrul programelor cu finanțare europeană;
- Coordonarea adecvată cu autoritățile competente cu privire la recepția și asistența solicitanților cu nevoi speciale și favorizarea interacțiunii între comunitățile locale și centrele de cazare;
- Implementarea unui nou mecanism de identificare timpurie a persoanelor vulnerabile, precum și elaborarea unor reglementări referitoare la rolul instituțiilor statului cu atribuții în identificarea și asistența persoanelor vulnerabile, precum și specializarea acestora în acest domeniu.

D.5. Asigurarea compatibilității cu celelalte sisteme de azil din statele membre, coordonarea cu noua Agenție a Uniunii Europene pentru Azil, precum și întărirea cooperării cu țările terțe

Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind Agenția pentru Azil a Uniunii Europene instituie și obligația pentru autoritățile statelor membre de a coopera cu aceasta prin furnizarea și schimbul de informații cu celeritate și exactitate.

Agenția va avea sarcina de a asigura o mai mare convergență în evaluarea cererilor de protecție internațională în întreaga UE, de a consolida cooperarea practică și schimbul de informații între statele membre și de a promova dreptul și standardele operaționale ale Uniunii în ceea ce privește procedurile de azil, condițiile de primire și nevoile de protecție.

În ceea ce privește promovarea dreptului și standardelor operaționale ale Uniunii, BESA⁹ va dezvolta standarde operaționale pentru implementarea instrumentelor legale ale Uniunii, precum și indicatorii pentru verificarea respectării acestor standarde. Agenția va mai putea elabora linii de îndrumare și bune practici cu privire la implementarea instrumentelor legale ale Uniunii în domeniul azilului.

Implementarea SECA va acorda un rol agenției de a monitoriza și evalua toate aspectele pe această linie, în special procedurile de azil, sistemul Dublin, ratele de recunoaștere, calitatea și natura protecției internaționale acordate, monitorizarea respectării standardelor operaționale și a liniilor directe, precum și verificarea sistemelor de azil și recepție, capacitatea statelor membre de a gestiona aceste sisteme în mod eficient, cu precădere în perioade în care acestea se confruntă cu presiuni disproporționate.

În acest context, autoritățile române cu competențe în domeniul azilului vor continua demersurile în vederea creării mecanismelor necesare colaborării cu noua Agenție în scopul asigurării capacității acesteia de a-și îndeplini mandatul.

⁹ Biroul European de Sprijin pentru Azil

În ceea ce privește asigurarea compatibilității și interoperabilității cu celelalte sisteme de azil din statele membre precum și întărirea cooperării cu țările terțe, se va urmări și promovarea și susținerea expertizei românești în vederea accesării unor proiecte (europene sau internaționale) de asistență tehnică în domeniul azilului și al integrării persoanelor cu o formă de protecție internațională, în contactele la diverse niveluri, cu oficiali din țările terțe (de tranzit și/sau de origine) implicate în inițiative și procese regionale de interes pentru România.

Direcții de acțiune:

- Reanalizarea modalității și instrumentelor interne de colectare, organizare și diseminare a datelor statistice și a informațiilor referitoare la activitatea de procesare a cererilor de azil, a recepției/asistenței solicitanților de azil și asigurarea resurselor necesare diseminării acestora;

- Asigurarea cadrului necesar desfășurării activităților specifice mecanismului de alertă timpurie, pregătirea și gestionarea crizelor în domeniul azilului;

- Participarea la reuniunile Consiliului Director și ale grupurilor de lucru organizate în cadrul BESA;

- Consolidarea cooperării practice prin schimbul de experiență și bune practici cu autoritățile din alte state ale Uniunii Europene;

- Inițierea unor măsuri active de promovare a expertizei românești în contactele la diverse niveluri, cu oficiali din țările terțe (de tranzit și/sau de origine) implicate în inițiative și procese regionale de interes pentru România;

- Acordarea de asistență tehnică în domeniul azilului statelor terțe în scopul întăririi și creșterii calității procedurii de azil și/sau de asigurare a unor soluții durabile la situația persoanelor aflate în nevoie internațională de protecție din aceste țări.

D.6. Gestionarea unitară și coerentă a situațiilor apariției unui aflux de imigranți ilegali pe teritoriul României, generat de situații de criză de natură politică, socială, economică sau militară și gestionarea eficientă a participării României la mecanismele de relocare intra și extra-UE de la nivelul UE.

Situația de instabilitate din regiune și din Orientul Apropiat și Mijlociu reprezintă un factor generator al migrației ilegale la frontierele României. În cazul menținerii presiunii asupra frontierei terestre a României și țărilor vecine, există posibilitatea ca autoritățile din aceste țări să nu mai facă față situației, putând genera încercări de părăsire ilegală a teritoriului statelor vecine către România și conducând astfel la creșterea numărului de solicitări de azil, dar și a numărului de imigranți ilegali împotriva cărora vor fi dispuse măsuri de îndepărtare de pe teritoriu. În acest context, există posibilitatea unei presiuni crescute asupra capacității de cazare a centrelor de azil din subordinea Inspectoratului General pentru Imigrări, iar, ulterior, în situația respingerii cererilor de azil, asupra celor două centre de cazare a străinilor luați în custodie publică.

Direcții de acțiune:

- Adoptarea unei legislații specifice prin care să se stabilească principiile generale pentru evaluarea riscurilor, a situației operative, precum și a ansamblului măsurilor desfășurate de autoritățile publice centrale și locale în vederea realizării unui management eficient al situațiilor de criză în domeniul migrației;

- Gestionarea unitară și coerentă a situațiilor menționate, în vederea planificării, organizării, monitorizării, coordonării și stabilirii modului de acțiune al instituțiilor abilitate;

- Pregătirea personalului din cadrul unităților administrativ teritoriale/județene/municipiului București în vederea gestionării situațiilor de criză - consolidarea mecanismului de cooperare interinstituțională din punct de vedere operațional în situații de criză cu sprijinul prefectului și al celorlalte autorități locale aflate în coordonarea acestuia, precum și al celorlalte instituții implicate în gestionarea crizei, pe liniile de competență ale acestora.

E. Obiectiv strategic general - Participarea activă a României la eforturile comunității internaționale și a statelor membre ale Uniunii Europene la procesul de relocare extra UE și integrarea socială a cetățenilor statelor terțe

În ciuda eforturilor depuse de statele membre, migranții și resortisanții țărilor terțe cărora li s-a acordat o formă de protecție și care își au reședința legală în UE continuă să fie expuși unui risc ridicat de sărăcie sau de excluziune socială. Cu toate că politicile de integrare sunt în continuare, în mare măsură, apanajul autorităților naționale, în contextul actual, multe state membre se confruntă cu provocări similare, iar acțiunile întreprinse la nivelul UE pot aduce o valoare adăugată prin sprijinul structural și financiar acordat.

Planul de acțiune privind integrarea resortisanților țărilor terțe, lansat de Comisia Europeană, are ca obiectiv acordarea sprijinului statelor membre în eforturile lor de integrare a resortisanților țărilor terțe și de valorificarea contribuției economice și sociale a acestora la dezvoltarea UE. Acesta prevede un cadru comun de politică și măsuri de sprijin care ar trebui să vină în ajutorul statelor membre în procesul de elaborare și de consolidare pe mai departe a politicilor lor naționale de integrare a resortisanților țărilor terțe. Statele membre, prin autoritățile naționale, regionale și locale, se află în prima linie atunci când este vorba de integrare. Planul de acțiune stabilește măsurile concrete de sprijin politic, operațional și financiar care trebuie întreprinse la nivelul UE pentru a le susține în eforturile lor.

Astfel, se va urmări implementarea unor acțiuni în domenii cheie precum: măsurile de integrare prelabile plecării și prelabile sosirii, în special pentru persoanele care au în mod clar nevoie de protecție internațională și sunt în curs de a fi relocate, educația, ocuparea forței de muncă și formarea profesională, accesul la serviciile de bază și participarea activă și incluziunea socială. Se va urmări, de asemenea, o abordare mai strategică și mai bine coordonată cu privire la utilizarea fondurilor UE în vederea sprijinirii măsurilor naționale de integrare.

Conform noii agende pentru competențe în Europa, Comisia va sprijini, de asemenea, integrarea pe piața muncii a migraților prin diferite instrumente menite să amelioreze competențele acestora și să permită recunoașterea și valorificarea calificărilor acestora, iar România va facilita aplicarea acestor instrumente în practică.

O atenție deosebită trebuie acordată măsurilor pre-imigrare. Se apreciază că un străin informat cu privire la condițiile în care se poate deplasa într-un stat membru, precum și cu privire la drepturile și obligațiile pe care le are pe durata șederii în statul respectiv, are șanse mult mai mari de a se integra în societatea primitoare decât o persoană care nu deține aceste cunoștințe.

Inspectoratul General pentru Imigrări va analiza posibilitatea demarării unor proiecte în state terțe furnizoare de migranți în țara noastră cu scopul creșterii nivelului de cunoaștere de către aceștia a căilor de migrație legală, a drepturilor de care beneficiază pe teritoriul statului român, precum și riscurile la care se supun în cazul utilizării unor căi ilegale de migrație.

Educația și formarea sunt printre cele mai puternice instrumente de integrare și accesul la acestea ar trebui să se asigure cât mai curând posibil. Astfel, un sistem reformat de învățare și evaluare de limbă pentru migranții nou-sosiți trebuie dezvoltat și implică promovarea educației incluzive, ameliorarea competențelor resortisanților țărilor terțe și eliminarea barierelor din calea participării copiilor migranți în educația timpurie.

Ocuparea forței de muncă și cuprinderea în programe de formare profesională sunt, de asemenea, aspecte esențiale ale procesului de integrare. Ocuparea unui loc de muncă este fundamentală pentru a deveni o parte a vieții economice și sociale a țării gazdă. În cadrul "Noii Agende pentru competențe pentru Europa", se vor dezvolta, de asemenea, acțiuni de sprijinire în procesul de evaluare a competențelor și de recunoaștere a calificărilor.

Accesul la servicii de bază, adecvate și la prețuri accesibile pentru locuințe și pentru serviciile de sănătate, reprezintă o condiție de bază pentru resortisanții țărilor terțe pentru a începe o viață în societatea țării de primire.

Astfel trebuie identificate soluții care să facă față provocărilor imediate legate de cazare la criza refugiaților, să faciliteze schimbul de experiență și de bune practici cu privire la dimensiunea urbană a diversității și a imigrației.

Participarea deplină a resortisanților țărilor terțe în toate aspectele comunității și a vieții societății este esențială pentru a realiza integrarea. Se va urmări lansarea de proiecte pentru promovarea dialogului intercultural, valorile europene, incluziunea socială, promovarea participării migranților la viața culturală și activități sportive și dezvoltarea de manuale și instrumente de lucru pentru practicieni cu privire la conștiința culturală.

Obiective specifice

E.1. Consolidarea mecanismului de integrare socială a persoanelor care au dobândit o formă de protecție în România și a celor cu ședere legală

Persoanele care se bucură de o formă de protecție reprezintă categoria cea mai vulnerabilă dintre cetățenii statelor terțe cu ședere legală în România, din cauza exilului forțat la care au fost supuși, fiind necesară acordarea unei atenții sporite și a unor servicii speciale din partea autorităților române. Facilitarea integrării locale a cetățenilor statelor terțe cu o formă de protecție reprezintă o soluție durabilă la situația cu care aceștia se confruntă și reprezintă, în mare măsură, și o obligație a autorităților române asumată în momentul acordării protecției acestor persoane.

Pentru bunăstarea, prosperitatea și coeziunea viitoare a societății, este extrem de important ca resortisanții țărilor terțe să poată contribui economic și social la dezvoltarea comunităților gazdă. Integrarea reușită și rapidă a resortisanților țărilor terțe poate contribui la îmbunătățirea rezultatelor pe piața forței de muncă, la abordarea provocărilor legate de schimbările demografice și la îmbunătățirea sustenabilității finanțelor publice. Există riscul clar ca neintegrarea resortisanților să atragă costuri mai mari decât costul investițiilor în politicile de integrare.

Având în vedere că integrarea efectivă se realizează la nivelul comunităților locale, autoritățile locale și serviciile deconcentrate au un rol deosebit și datorită de a furniza servicii specializate în domenii ca: accesul la locuințe, educație, asistență socială și medicală, accesul pe piața forței de muncă. În acest sens, instituțiile cu competențe în domeniu, printr-un management participativ, vor contribui la crearea de oportunități, inclusiv prin modificarea cadrului legal, în vederea asigurării integrării sociale.

Se va continua procesul de încurajare a autorităților locale și instituțiilor cu atribuții în domeniul integrării, precum și a partenerilor sociali și organizațiilor neguvernamentale în vederea utilizării pe deplin a mecanismelor de parteneriat existente și dezvoltării acestora pentru punerea în aplicare a fondurilor UE sau alte surse de finanțare nerambursabilă. Se vor oferi cât mai multe posibilități pentru organizații, în special cele cu abordări inovatoare, de a participa la cereri de propuneri în cadrul programelor naționale din fondurile respective.

Directii de actiune:

- Intensificarea măsurilor de integrare în țara de origine/reședință prin dezvoltarea de instrumente care să ofere informații înainte de plecare pentru a pregăti persoanele care urmează să intre în România în mod legal, prin intermediul a diferite instrumente legale internaționale, cum ar fi relocarea, reunificarea familială, admisia umanitară, acordarea vizelor de lungă ședere în diverse scopuri, etc.;

- Continuarea derulării programelor de integrare pentru cetățenii statelor terțe din România prin asigurarea resurselor necesare de la buget și atragerea de resurse complementare prin parteneriate cu ONG-uri, organizații internaționale și prin resursele alocate în cadrul programelor cu finanțare europeană nerambursabilă;

- Organizarea programelor de orientare civică pentru toți resortisanții țărilor terțe, ca o modalitate de a stimula integrarea în societatea-gazdă și de a promova înțelegerea și respectul față de valorile europene;

- Continuarea pregătirii personalului instituțiilor publice și organizațiilor nonguvernamentale cu atribuții în integrarea cetățenilor statelor terțe din România;

- Informarea cetățenilor statelor terțe cu privire la drepturile și obligațiile pe care le au pe teritoriul României, precum și asupra oportunităților de integrare în societatea românească;

- Dezvoltarea de programe care să permită îmbunătățirea calității serviciilor ce facilitează integrarea;

- Cunoașterea situației privind integrarea cetățenilor statelor terțe în România prin derularea de studii și cercetări științifice anuale;

- Promovarea dialogului intercultural și a contactelor la toate nivelurile societății prin organizarea de activități multiculturale, respectiv promovarea schimburilor cu societatea gazdă încă de la început prin voluntariat, evenimente culturale și sportive;

- Crearea unei imagini pozitive în rândul opiniei publice din România privind fenomenul imigrației și al integrării cetățenilor statelor terțe prin derularea de activități de informare și campanii de conștientizare.

E.2. Încorporarea aspectelor integrării în toate celelalte politici din domeniile relevante

Prin Planul de acțiune al UE privind integrarea, Comisia stabilește prioritățile de politică și instrumentele pentru acțiuni concrete care urmează să fie întreprinse la nivelul UE pentru a sprijini măsurile de integrare adoptate la nivelul statelor membre, cu scopul de a continua dezvoltarea și consolidarea politicilor de integrare în întreaga UE. România va continua eforturile de a construi o societate mai coezivă și, în cele din urmă, mai puternică, bazată pe progres la toate nivelurile. Se va continua procesul de prioritizare privind integrarea imigranților, nediscriminarea și incluziunea în toate acțiunile și domeniile de politică relevante și se așteaptă ca toți actorii implicați pe această linie să contribuie activ la dezvoltarea mecanismelor de implementare.

Se urmărește monitorizarea politicilor de integrare și a rezultatelor acestora prin consolidarea și dezvoltarea în continuare a instrumentelor și indicatorilor actuali, inclusiv prin consolidarea în continuare a cooperării cu actorii relevanți. Pe această linie, Inspectoratul General pentru Imigrări va continua să analizeze rezultatele integrării resortisanților țărilor terțe și să ofere îndrumări, după caz, tuturor actorilor implicați în acest proces în cadrul rapoartelor elaborate pe această linie sau în cadrul întâlnirilor organizate cu aceștia.

Se vor avea în vedere măsuri de asistență și servicii de acomodare care să creeze, din momentul obținerii protecției internaționale, un cadru favorabil integrării. Astfel, permiterea accesului pe piața forței de muncă cât mai curând posibil va contribui la procesul inițial de acomodare și ulterior de integrare atrăgând după sine dobândirea unei siguranțe financiare și reducerea dependenței de diverse forme ajutoarele.

Direcții de acțiune:

- Creșterea capacității actorilor relevanți în susținerea procesului de integrare socială a cetățenilor statelor terțe (cu o formă de protecție și ședere legală);
- Îmbunătățirea mecanismului de cooperare interinstituțională a autorităților/instituțiilor implicate în procesul integrării cetățenilor statelor terțe;
- Consolidarea mecanismelor de coordonare, monitorizare și evaluare a integrării prin dezvoltarea unui set comun de indicatori privind integrarea, în domenii precum: angajarea, educația, incluziunea socială;
- Adaptarea legislației în domeniul integrării cetățenilor statelor terțe în România prin descentralizarea serviciilor și dezvoltarea capacității autorităților locale de a prelua și integra persoane din grupul țintă, respectiv introducerea în legislația națională specifică a unor cote obligatorii la nivel național pentru preluarea spre asistență conform cadrului legal a tuturor persoanelor ce obțin o formă de protecție;
- Dezvoltarea unor instrumente moderne de evaluare lingvistică și învățare online a limbii române pentru resortisanții țărilor terțe din România;
- Dezvoltarea unor măsuri de politică fundamentale cum ar fi cursuri de acomodare culturală, evaluări ale aptitudinilor și competențelor lingvistice, sprijinul pentru minorii neînsoțiți, conștientizarea dimensiunii interculturale, recunoașterea calificărilor academice și integrarea în învățământul superior;
- Promovarea unei educații favorabile incluziunii prin adaptarea cadrului legal la specificul elevilor migranți și eliminarea obstacolelor din calea participării resortisanților țărilor terțe minori la educația preșcolară și școlară prin adaptarea la nevoile specifice ale acestora;

- Sprijinirea inserției rapide pe piața muncii a resortisanților țărilor terțe sosiți recent, printr-o evaluare timpurie a competențelor și calificărilor acestora, precum și prin combinarea formării lingvistice și la locul de muncă, orientare specifică și mentorat;
- Eliminarea obstacolelor pentru a garanta accesul efectiv la formare profesională și la piața forței de muncă pentru persoanele cu o formă de protecție și, în cazul în care există bune perspective de acordare a unui statut de protecție internațională, și pentru solicitanții de azil;
- Evaluarea, validarea și recunoașterea cât mai curând posibil a competențelor și calificărilor resortisanților țărilor terțe, utilizând pe deplin instrumentele disponibile la nivelul UE;
- Încurajarea spiritului antreprenorial prin intermediul activităților individualizate de formare și de mentorat în afaceri și prin deschiderea structurilor integrate de sprijinire a spiritului antreprenorial pentru resortisanții țărilor terțe;
- Promovarea utilizării fondurilor UE pentru recepția, educația, accesul la locuințe, servicii medicale și infrastructuri sociale destinate resortisanților țărilor terțe;
- Identificarea de finanțare pentru măsuri provizorii de cazare inițială și acces la o locuință după obținerea unei forme de protecție și servicii medicale destinate resortisanților țărilor terțe;
- Identificarea unor soluții de asigurare a unei coordonări eficiente între politica de integrare și procedura de acordare a cetățeniei române.

E.3. Asumarea obligațiilor României ca stat de relocare a refugiaților și promovarea altor căi legale de admisie pe teritoriul național

Relocarea externă este un instrument strategic pentru gestionarea fluxurilor de migrație. În același timp, relocarea este o cale legală importantă pentru a oferi protecție celor care au cu adevărat nevoie. Scopul ultimelor inițiative europene în acest domeniu este de a stabili un cadru legal de relocare bazându-se pe inițiativele de relocare și de admisie umanitară din cadrul UE, precum și pe experiența dobândită prin intermediul programelor naționale de relocare.

Se va urmări să se ofere căi sigure și legale către UE, reducând pe termen lung riscul de sosiri ilegale pe scară largă, să se ofere norme comune în materie de relocare și de admisie umanitară, respectiv adaptarea cadrului legislativ național cu noile prevederi ale propunerii de regulament și să se contribuie efectiv la inițiative de relocare și de admisie umanitară la nivel mondial.

Directii de acțiune:

- Continuarea programului național de relocare a refugiaților în România și participarea la schema comună a Uniunii Europene de relocare;
- Adaptarea cadrului legislativ național cu noile prevederi ale propunerii de regulament privind cadrul de relocare externă al UE pentru a putea facilita aplicarea normelor pe linie de relocare și admisie umanitară;
- Participarea la schema comună a Uniunii Europene de relocare și la mecanismul de solidaritate între statele membre ale Uniunii Europene;
- Implicarea activă în mecanismele create la nivelul noii Agenții europene în domeniul azilului pentru a putea beneficia de asistență și de coordonare în vederea

cooperării tehnice și a facilitării utilizării în comun a infrastructurii existente pentru desfășurarea operațiunilor de relocare în țări terțe;

- Contribuție la stabilirea planurilor de relocare anuale și la adoptarea unor scheme specifice de relocare ale Uniunii;

- Participare la întâlnirile Comitetului de relocare la nivel înalt prezidat de Comisie pentru a contribui activ la orientările politice pentru punerea în aplicare a cadrului de relocare al Uniunii și la grupurile de lucru organizate pe această tematică de UNHCR și noua Agenție europeană privind azilul;

- Încheierea unui Memorandum de înțelegere între Guvernul României și Organizația Internațională pentru Migrație privind cooperarea în domeniul relocării pentru a pune în aplicare modalitățile practice ale operațiunilor de relocare și, în special, pentru a sprijini misiunile de selecție ale IGI în statele de prim azil ale refugiaților, realizarea programelor de orientare dinaintea plecării, controale medicale pentru călătorie și transferul în România;

- Promovarea unor căi legale noi de admisie pe teritoriul României și adaptarea cadrului legislativ național cu noile inițiative.

E.4. Continuarea derulării operațiunilor prin Centrul de Relocare de Urgență de la Timișoara conform Acordului Tripartit dintre Guvernul României, UNHCR și OIM

La data de 21 noiembrie 2008 a intrat în vigoare Acordul dintre Guvernul României și Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați și Organizația Internațională pentru Migrație privind evacuarea temporară în România a unor persoane aflate în nevoie urgentă de protecție internațională și relocarea ulterioară a acestora, semnat la București la 8 mai 2008, ratificat prin Legea nr. 291/2008.

Funcționarea în România a Centrului de tranzit în regim de urgență (CTU) în scopul relocării temporare a unor persoane aflate în nevoie urgentă de protecție a fost primită favorabil pe plan internațional, statul român consolidându-și în acest fel imaginea de membru activ și responsabil al comunității internaționale.

Direcții de acțiune:

- Continuarea aplicării Acordului tripartit în România prin evacuarea temporară în România a unor persoane aflate în nevoie urgentă de protecție internațională și relocarea ulterioară a acestora;

- Asigurarea promovării și a transferului de expertiză către alte state de relocare cu privire la practica României legată de înființarea CTU¹⁰ și derularea Acordului tripartit în România.

F. Obiectiv strategic general - Asigurarea resurselor și a altor activități suport necesare implementării politicilor în domeniul migrației, azilului și integrării străinilor

¹⁰ Centrul de Tranzit în Regim de Urgență

Gestionarea corespunzătoare a migrației și azilului, alocarea resurselor aferente autorităților competente, în raport cu nevoile identificate și cu evoluția situației operative, aflată într-o dinamică permanentă, va constitui o prioritate.

Creșterea indicatorilor în domeniul imigrației ilegale la nivel național, în contextul evoluției situației operative înregistrate la nivel regional și internațional, implică în mod automat o alocare suplimentară de resurse pentru gestionarea noii situații.

Creșterea numărului de solicitări de azil și îndeplinirea obligațiilor asumate determină identificarea permanentă a unor soluții pentru adaptarea cadrului normativ și a metodelor de lucru, la noile provocări.

Totodată, este necesară îmbunătățirea infrastructurii de cazare existente/extinderea acesteia, precum și a infrastructurii pe linie de azil.

Obiective specifice:

F.1. Dezvoltarea/modernizarea infrastructurii de cazare și creșterea mobilității la nivelul structurilor I.G.I.

Având în vedere situația operativă înregistrată în ultimii ani, pe fondul creșterii atât a numărului de solicitanți ai unei forme de protecție, cât și a celor luați în custodie publică, este necesară dezvoltarea infrastructurii de cazare în vederea preîntâmpinării depășirii capacității Inspectoratului General pentru Imigrări.

De asemenea, este necesară creșterea mobilității structurilor teritoriale și regionale pentru imigrări în vederea desfășurării în condiții corespunzătoare a misiunilor specifice. Statele membre din sudul Europei se confruntă în continuare cu o mare presiune imigraționistă ca urmare a conflictelor din Orientul Mijlociu și al altor zone cu instabilitate crescută, fiind posibilă o intensificare a deplasărilor migranților ilegali către și prin România. Autoritățile române sunt conștiente că acest fenomen poate conduce la o creștere a presiunii asupra capacității de cazare în centrele de luare în custodie publică, care ar putea deveni insuficientă din punctul de vedere al asigurării asistenței medicale și materiale, precum și asupra capacității de implementare a măsurilor de luare în custodie publică și returnarea migranților în țara de origine. De asemenea, există posibilitatea ca migranții ajunși pe teritoriul României să solicite o formă de protecție, fapt ce va determina o creștere a presiunii asupra centrelor regionale aflate în subordinea Inspectoratului General pentru Imigrări.

Direcții de acțiune:

- Dezvoltarea de noi infrastructuri și servicii de cazare și suport dimensionate în funcție de nevoi și de situația operativă, respectiv creșterea numărului de locuri de cazare în centrele existente de cazare a străinilor luați în custodie publică sau înființarea de noi centre;

- Dezvoltarea de noi infrastructuri și servicii de cazare și suport dimensionate în funcție de nevoi și de situația operativă, respectiv creșterea numărului de locuri de cazare în centrele existente de proceduri și cazare pentru solicitanții de azil, sau înființarea de noi centre;

- Continuarea dezvoltării și consolidării mecanismelor prin care se asigură recepția și asistența solicitanților de protecție internațională;

- Operaționalizarea noului spațiu alocat CTU în Timișoara;
- Achiziționarea de autovehicule în vederea îndeplinirii în bune condiții a misiunilor specifice Inspectoratului General pentru Imigrări.

F.2. Îmbunătățirea infrastructurii IT&C

În vederea funcționării în condiții corespunzătoare a Inspectoratului General pentru Imigrări, este necesară funcționarea corespunzătoare a sistemelor informatice, dezvoltarea și modernizarea pentru asigurarea concordanței acestora cu noua legislație în domeniu și standardele impuse la nivel unional.

Direcții de acțiune:

- Dezvoltarea unor noi metode și mijloace eficiente de control a legalității șederii și muncii străinilor pe teritoriul României (ex. sistem de înregistrare online a prezenței cetățenilor statelor terțe);
- Extinderea sistemului DubliNet la nivelul Centrelor Regionale de Proceduri și Cazare a Solicitanților de Azil din subordinea Inspectoratului General pentru Imigrări;
- Upgradarea sistemelor informatice gestionate la nivelul Inspectoratului General pentru Imigrări și armonizarea lor permanentă cu legislația în vigoare;
- Reamenajarea și modernizarea Data Center - ului IGI prin reorganizarea serverelor și achiziționarea de echipamente noi în vederea asigurării unor parametrii de funcționare optimizați, precum și un spațiu de stocare suficient, contribuind la îmbunătățirea fluxurilor de lucru și implicit a serviciilor furnizate;

F.3. Armonizarea continuă a cadrului legal în concordanță cu aquis-ul unional, modificarea procedurilor și a legislației în vigoare

Intrarea în vigoare a unor noi directive la nivel unional impune transpunerea acestora în legislația națională în anumite termene stabilite. De asemenea, modificarea legislației, precum și cazurile practice impun modificarea procedurilor specifice în vederea desfășurării în bune condiții a activității.

Direcții de acțiune:

- Analizarea permanentă a cadrului legislativ și procedural în vederea eliminării deficiențelor și perfecționarea modului de lucru;
- Modificarea actelor normative subsecvente și a procedurilor operaționale aplicabile care să asigure o flexibilitate și rapiditate în contractarea serviciilor de cazare după epuizarea locurilor de cazare existente;
- Analizarea posibilității acordării pentru centrele de proceduri și cazare a solicitanților de azil și custodie, precum și celor nou înființate, a calității de ordonator terțiar de credite, pentru a asigura cheltuirea fondurilor disponibile direct și judicios;
- Adaptarea cadrului legislativ național cu noile prevederi ale pachetului SECA.

F.4. Asigurarea resurselor umane și financiare

În vederea îndeplinirii în condiții corespunzătoare a activității, este necesară atragerea de personal și pregătirea acestuia.

În conformitate cu standardele unionale în domeniu, este necesar ca sistemele naționale de returnare să poată conta pe efective suficiente de personal calificat și competent, care să poată fi mobilizat rapid și, în caz de necesitate, să asigure o disponibilitate 24 de ore din 24, 7 zile din 7 – în special în cazul creșterii numărului de returnări de pus în aplicare, precum și, dacă este necesar, să poată fi trimis la frontiera externă a Uniunii pentru a oferi un răspuns imediat la presiunea migratorie.

De asemenea, având în vedere noile modificări în materie de azil, este necesară pregătirea personalului la noile standarde impuse la nivel unional.

Directii de acțiune:

- Dezvoltarea capacității instituționale și operative a autorităților, adaptată la evoluția indicatorilor de migrație înregistrați (resurse umane și logistice);

- Pregătirea personalului central din cadrul Direcției Migrației, structurile teritoriale și din centrele de custodie publică pe linia procedurilor de migrație, în vederea dezvoltării cunoștințelor și deprinderilor lucrătorilor în domeniile specifice de activitate, prin sesiuni de instruire, inclusiv prin participarea la cursurile organizate de FRONTEX pentru escorte și specialiști în domeniul returnării;

- Pregătirea managementului și a personalului Inspectoratului General pentru Imigrări (încadrat la nivelul centrelor regionale de cazare și proceduri de azil) pe linia procedurilor specifice pe linie de azil, Dublin și EURODAC, precum și a asigurării condițiilor de recepție și cazare;

- Pregătirea managementului și a personalului central, al structurilor subordonate și centrelor pentru cazarea străinilor luați în custodie publică în conformitate cu noile modificări legislative în domeniu;

- Asigurarea resurselor financiare și umane necesare funcționalității sistemului EURODAC, a echipamentelor și infrastructurii de comunicații naționale, în vederea depistării cetățenilor statelor terțe care abuzează de procedura de azil și asigurarea compatibilității sistemului național cu noile cerințe în domeniu;

- Ranforsarea Inspectoratului General pentru Imigrări în scopul de a se asigura capacitatea necesară de răspuns la noile provocări prin alocarea de resurse umane, logistice și financiare pentru implementarea noilor obligații ce revin României, precum și prin continuarea activității de descentralizare a unor activități de la nivel central la nivelul centrelor de proceduri și cazare pentru solicitanții de azil pentru asigurarea aplicării prevederilor noului pachet legislativ SECA;

- Alocare de resurse umane, logistice și financiare pentru implementarea noilor obligații ce revin României necesare colaborării cu noua Agenție UE pentru azil în scopul asigurării capacității acesteia de a-și îndeplini mandatul;

- Asigurarea pregătirii personalului propriu prin participarea la programul european comun de formare în materie de azil, care este dezvoltat în cadrul noii Agenție UE pentru azil;

- Continuarea pregătirii personalului instituțiilor implicate în desfășurarea operațiunilor de relocare a refugiaților în România.

CAPITOLUL VII. REZULTATELE STRATEGIEI

A. Obiectiv strategic general - Promovarea dezvoltării canalelor de migrație legală și conștientizarea beneficiilor migrației controlate;

Rezultatul: Ocuparea deficitului înregistrat pe piața forței de muncă și promovarea investițiilor și a turismului;

B. Obiectiv strategic general - Consolidarea supravegherii legalității șederii și muncii străinilor pe teritoriul României;

Rezultatul: Limitarea imigrației ilegale;

C. Obiectiv strategic general - Aplicarea corespunzătoare a măsurilor de îndepărtare a străinilor aflați ilegal pe teritoriul României;

Rezultatul: Creșterea operativității și capacității structurilor competente pentru returnarea imigranților ilegali;

D. Obiectiv strategic general - Dezvoltarea sistemului național de azil în scopul eficientizării și asigurării conformității cu standardele legale naționale, europene și internaționale aplicabile;

Rezultatul: Gestionarea eficientă a procedurii de azil și implementarea Sistemului European Comun de Azil;

E. Obiectiv strategic general - Participarea activă a României la eforturile comunității internaționale și a statelor membre ale Uniunii Europene la procesul de relocare extra UE și integrarea socială a cetățenilor statelor terțe;

Rezultatul: Reducerea excluziunii sociale;

F. Obiectiv strategic general - Asigurarea resurselor și a altor activități suport necesare implementării politicilor în domeniul migrației, azilului și integrării străinilor;

Rezultatul: Personal încadrat și pregătit, un cadru legislativ adecvat și logistica necesară gestionării migrației, azilului și integrării.

CAPITOLUL VIII. REZULTATELE ACȚIUNILOR

În cuprinsul planurilor de acțiune, instrumente de implementare a documentului strategic, elaborate în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 572/2008 privind constituirea Grupului de coordonare a implementării Strategiei naționale privind imigrația, vor fi prevăzute activitățile concrete, raportate la obiectivele strategice și specifice, și rezultatele acestora. Stabilirea acestora va permite evaluarea modalității de implementarea a documentului strategic.

CAPITOLUL IX. INDICATORI

Fiecare activitate prevăzută pentru implementarea obiectivelor generale strategice, celor specifice și direcțiilor de acțiune, raportate la situația operativă, va putea fi evaluată și monitorizată în baza indicatorilor stabiliți de instituțiile responsabile în cuprinsul planurilor de acțiune.

CAPITOLUL X. IMPLICAȚII PENTRU BUGET

Resursele financiare necesare implementării Strategiei naționale provin, în principal, din:

- fonduri de la bugetul de stat alocate fiecărui minister și fiecărei instituții cu competență în implementarea Strategiei naționale;

- fonduri nerambursabile dedicate gestionării migrației, azilului și integrării aferente instrumentelor financiare ale UE din domeniul Afaceri interne pentru perioada 2014 - 2020 (ex. FAMI), respectiv pentru următorul cadru financiar multianual 2021 - 2027, fonduri nerambursabile aprobate la nivelul Uniunii în cadrul politicii de coeziune pentru activitățile de integrare cu impact pe termen lung, precum și alte surse externe de finanțare relevante;

- donații și sponsorizări oferite/acceptate în condițiile legii;

- alte surse.

Planurile de acțiune pentru implementarea Strategiei naționale privind imigrația vor specifica sursele de finanțare necesare îndeplinirii fiecărui obiectiv stabilit.

CAPITOLUL XI. IMPLICAȚII JURIDICE

Prezenta Strategie națională implică modificări legislative cu privire la mecanismele de cooperare interinstituțională și implementarea obiectivelor strategice.

Caracterul dinamic al imigrației poate genera apariția unor situații sau fenomene concrete care să necesite noi soluții legislative la nivel european sau național, situație în care fiecare instituție este responsabilă să exercite dreptul la inițiativă legislativă pe domeniul de competență, sens în care mecanismul de implementare al prezentei Strategii naționale creează cadrul necesar consultării și coordonării instituțiilor implicate.

CAPITOLUL XII. PROCEDURI DE MONITORIZARE, EVALUARE

Implementarea la nivel național a Strategiei naționale va fi realizată prin mecanismul de cooperare interinstituțională, stabilit prin Hotărârea Guvernului nr. 572/2008, cu modificările și completările ulterioare, precum și prin planuri de acțiune elaborate pe o perioadă de doi ani.

În vederea realizării unor sarcini specifice stabilite prin planurile de acțiune care necesită dezbateri publice, Grupul de coordonare, prin Secretariatul tehnic, poate invita la reuniunile sale reprezentanți ai altor autorități, precum și reprezentanți ai societății civile sau ai organizațiilor internaționale din domeniul migrației și azilului.

Totodată, dacă subiectele propuse pe agenda de lucru o impun, la reuniunile Grupului de coordonare pot fi invitați reprezentanți ai instituțiilor UE, precum și experți din statele membre.

CAPITOLUL XIII. ETAPE ULTERIOARE ȘI INSTITUȚII RESPONSABILE

Măsurile concrete pentru atingerea obiectivelor cuprinse în Strategia națională sunt stabilite în planuri de acțiune pe o perioadă de doi ani, elaborate pe baza propunerilor reprezentanților instituțiilor din cadrul Grupului de coordonare și aprobate de Guvern.

Dacă pe parcursul implementării prezentei Strategii naționale, contextul internațional sau național suferă modificări majore care implică stabilirea unor noi obiective generale, Guvernul României va modifica și completa prezenta strategie, la propunerea Grupului de coordonare.

Planurile de acțiune elaborate pe o perioadă de doi ani vor putea fi modificate, din inițiativa oricărei instituții prevăzute în cuprinsul Hotărârii Guvernului nr. 572/2008 privind constituirea Grupului de coordonare a implementării Strategiei naționale privind imigrația, cu modificările și completările ulterioare, în funcție de evoluția situației operative sau ori de câte ori se impune.

Instituțiile responsabile pentru implementarea planurilor de acțiune fac parte din Grupul de coordonare, activitatea fiind condusă de secretarul de stat pentru ordine publică din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, care îndeplinește funcția de președinte.